

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

ΕΤΟΣ 5^ο - ΤΕΥΧΟΣ 26^ο - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2005 ΤΙΜΗ: £0.50

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ἰδιοκτίτης:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΕΜΕΣΟΥ
Ὁδός Ἁγίου Ἀνδρέου 306
Τ.Θ. 56091
Λεμεσός - Κύπρος

Τηλέφωνα :

25864340 - 25864351

Ἐπεύθυνος Ὑλης:

κ. Σταῦρος Ὀλύμπιος

Ἐπιμέλεια Ὑλης:

Ἀρχιμανδρίτης Τύκων Ἀνδρέου

Καλλιτεχνική Ἐπιμέλεια:

Πρεσβ. Ἰωάννης Ἰωαννίδης

Διόρθωση Κειμένων:

Πρεσβ. Κυριακή Μιχαηλίδου
Φιλολόγος, Β.Δ.

Τιμή Φύλλου: £ 0.50

Ἔτος: 5^{ον} - Τεύχος 26^ο

Σεπτέμβριος - Ὀκτώβριος 2005

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:

Τοιχογραφία πού βρίσκεται στόν
Κατασκηνωτικό κῶρο τῆς Μητροπό-
λεως μας στό Σαίτιά.

Εἰκόνα ὀπισθοφύλλου:

Ἅγιος Τύκων, ἐπίσκοπος Ἀμα-
θοῦντος 19ος αἰώνας, Ι.Ν. Παναγίας
Πραστειοῦ Κελλακίου, Λεμεσός.

Συνδρομή ἐσωτερικοῦ: £ 4 ἐτησίως

Συνδρομή ἐξωτερικοῦ: £ 5 ἐτησίως

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΤΗΣ ΟΠΤΙΝΑ

ΚΥΡΙΕ, βοήθησέ με ν' ἀντιμετωπίσω μέ
ψυχική γαλήνη ὅλα, ὅσα θά μου φέρει ἡ
σημερινή ἡμέρα. Βοήθησέ με νά παρα-
δοθῶ ὀλοκληρωτικά στό ἅγιο θέλημά Σου.
Στήν κάθε ὥρα τῆς ἡμέρας φώτισέ με καί
δυνάμωνέ με γιά τό κάθε τι.

Ὅποιες εἰδήσεις κι ἂν λάβω σήμερα, δί-
δαξέ με νά τίς δεχθῶ μέ ἡρεμία καί μέ τήν
ἀκλόνητη πεποίθηση ὅτι τίποτε δέν συμ-
βαίνει, χωρίς νά τό ἐπιτρέψεις Ἐσύ.

Καθοδήγησε τίς σκέψεις καί τά συναισθή-
ματά μου σέ ὅλα μου τά ἔργα καί τά λό-
για. Στίς ἀπρόοπτες περιστάσεις μή μ'
ἀφήσεις νά ξεχάσω ὅτι ὅλα παραχω-
ροῦνται ἀπό Σένα.

Δίδαξέ με νά συμπεριφέρομαι σέ κάθε μέ-
λος τῆς οἰκογένειάς μου καί σ' ὅλους
τούς συναθρώπους μου μέ εὐθύτητα καί
σύνεση, ὥστε νά μή συγχύσω καί στενο-
χωρήσω κανένα.

ΚΥΡΙΕ, δός μου τή δύναμη νά ὑποφέρω
τόν κόπο καί ὅλα τά γεγονότα τῆς ἡμέρας
αὐτῆς, σέ ὅλη τή διάρκειά της. Καθοδήγη-
σε τή θέλησή μου καί δίδαξέ με νά προ-
σεύχομαι, νά πιστεύω, νά ὑπομένω, νά
συγχωρῶ καί ν' ἀγαπῶ. ΑΜΗΝ.

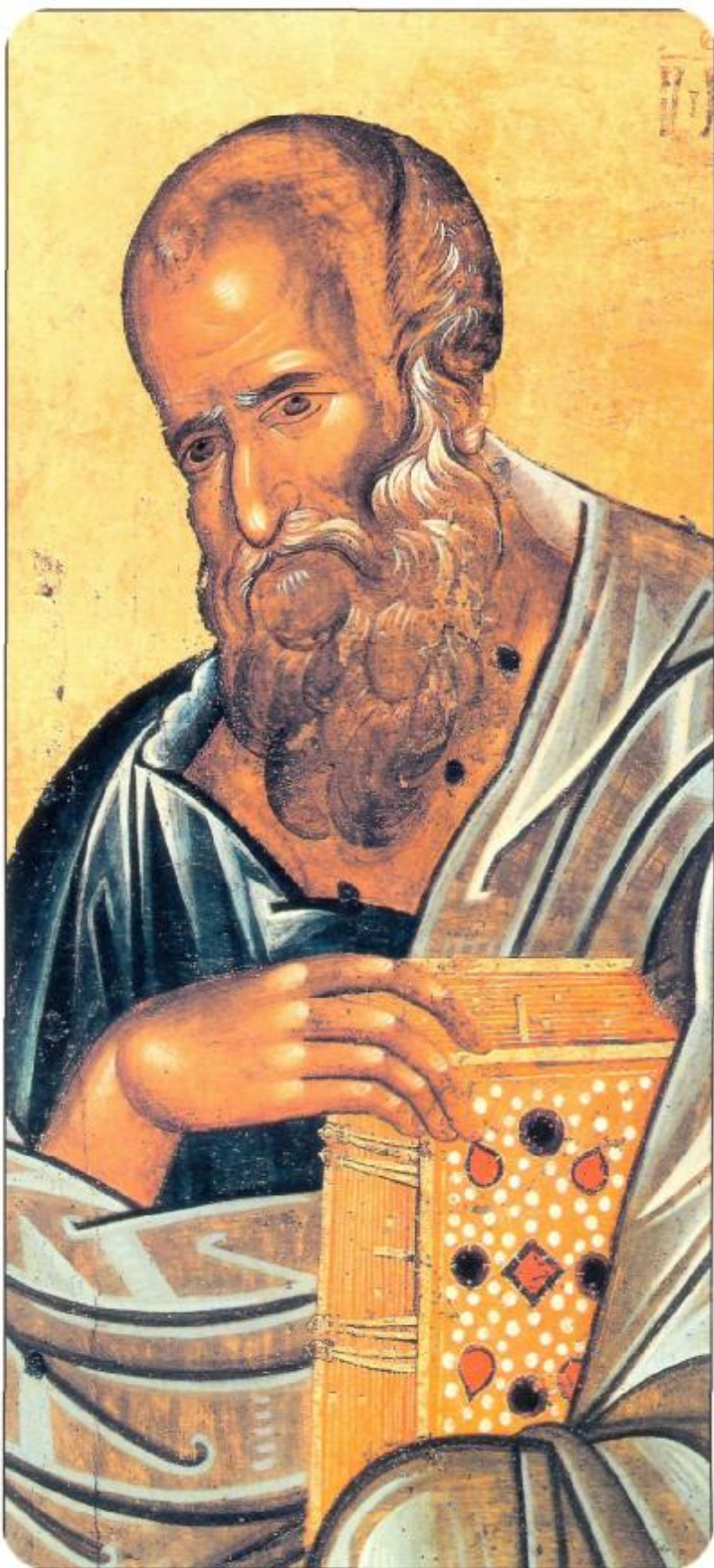
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Εισήγηση του κ. Σάββα Ἀλεξάνδρου Θεολόγου, σέ σύναξη τῶν λαϊκῶν θεολόγων τῆς Ι.Μ.Λ.

Ὁ Ἅγιος Σιλουανὸς ὁ Ἀθωνίτης, ὑποστηρίζει πὼς ἡ μεγαλύτερη ἁμαρτία εἶναι ἡ ἀχαριστία καὶ ὁ μεγαλύτερος ἁμαρτωλὸς εἶναι ὁ ἀχάριστος. Μ'αὐτὸ τὸ πνεῦμα λοιπὸν, ὁ θεολογικὸς κλάδος αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη Πανιερώτατε, νὰ ἐκφράσει τὴν εὐγνωμοσύνη του γιὰ τὴ μέριμνα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον σας γιὰ τοὺς λαϊκοὺς θεολόγους, πού ἐκδηλώνεται μὲ πλείστους ὁσους τρόπους.

Θὰ ἐπικεντρωθῶ μόνο σὲ τρεῖς ἐνέργειές σας, πού ἐνισχύουν τὴ θέση τῶν λαϊκῶν θεολόγων καὶ νὰ τονίσω πὼς αὐτὲς ἀκριβῶς οἱ ἐνέργειές σας ἐπιβάλλουν καὶ σέ μῶς νὰ ἔχουμε ἀσφαλῶς μιὰ πιὸ ζωντανὴ καὶ στενὴ σχέση μὲ τὴν τοπικὴ διοικοῦσα ἐκκλησία, ἡ ὁποία σὰν φιλόστοργη μητέρα μᾶς ἀγκαλιάζει.

Σὰν πρώτη πολὺ θετικὴ ἐνέργεια ἀναφέρω τὴν ἐργοδότηση στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Λεμεσοῦ ἔντεκα περίπου θεολόγων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, πού ἀσχολοῦνται μὲ τὸ ποιμαντικὸ ἔργο καὶ προσφέρουν τὴς ὑπηρεσίες τους τόσο στὸ γραφεῖο Ποιμαντικῆς Διακονίας, ὅσο καὶ στὸ βιβλιοπωλεῖο ἀλλὰ καὶ στὸ ἀρχονταρῖκι, στὸ ραδιοσταθμὸ καὶ στὴ βιβλιοθήκη. Ἀντιλαμβάνομαι Πανιερώτατε, πὼς πέρα ἀπὸ τὴ διάθεσή σας νὰ βοηθήσετε ἀπὸ ἄποψη οἰκονομικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ αὐτὰ τὰ παιδιά, ἡ φιλοσοφία σας ἦταν καὶ εἶναι νὰ μὴ χάσουν ἐπαφὴ μὲ τὴ θεολογία, ὥστε, ὅταν ὁ καιρὸς τὸ καλέσει νὰ μποροῦν νὰ ἐνταχθοῦν στὸν ἐκπαιδευτικὸ χῶρο πλήρως γιὰ αὐτὸ προετοιμασμένα. Δεύτερη ἐνέργειά σας εἶναι ἡ παρουσία σας στὰ σχολεῖα, πράγμα ἄγνωστο πρὶν τὴν ἀρχιερατεία σας, πού πολὺ ὠφελεῖ τὴ θέση τῶν λαϊκῶν θεολόγων στὰ σχολεῖα. Δείχνει πὼς δὲν εἴμαστε μόνοι καὶ ὅτι ἐσεῖς ἀκριβῶς ἔρχεστε ὡς ἀρωγὸς στὴν προσπάθεια πού καταβάλλουν οἱ λαϊκοὶ θεολόγοι στὰ σχολεῖα καὶ πού δὲν εἶναι ἄλλη ἀσφαλῶς ἀπὸ τὴν ἐνχρίστωση καὶ

τή δυναμική ένταξη τῶν παιδιῶν στὸ κῶρο τῆς ἐκκλησίας, ἡ ὁποία κατὰ τὸν Ἅγιο Κύριλλο Ἱεροσολύμων ἀποτελεῖ πρόκληση ἀλλὰ καὶ πρόσκληση σωτηρίας. Τέλος νὰ ἀναφέρω τὴν ἐπιτυχημένη Θεία Λειτουργία ποῦ γίνεται γιὰ τοὺς τελειόφοιτους καὶ ἀπὸ τὴν ὁποία τελικὰ πάλι ἐμεῖς οἱ λαϊκοὶ θεολόγοι βγαίνουμε κερδισμένοι.

Αὐτὸ συμβαίνει γιατί μ' αὐτὴ τὴν ἐνέργειά σας πιστοποιεῖται αὐτὸ ποῦ ἐμεῖς διαρκῶς τονίζουμε στὰ παιδιά: ὅτι δηλαδή ἡ ἐκκλησία ἐνδιαφέρεται καὶ νοιάζεται γιὰ αὐτά, γιὰ τὰ προβλήματά τους καὶ τὴν ἀποκατάστασή τους. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς στὸ ἔργο του «Περὶ Ἐνώσεως καὶ Διακρίσεως», τονίζει ἐμφαντικὰ πὼς « ἄ ν ἄ ξ ι ο ς ὄντως πᾶς λόγος περὶ Θεοῦ, ἐὰν οὗτος γυ-

μνήν καὶ ἔρημον αὐτοῦ, περιορᾷ τὴν κτίσιν». Μ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα θὰ λέγαμε καὶ ἐμεῖς πὼς ὄντως ἄξιος πᾶς λόγος περὶ ἐκκλησίας, ἐφ' ὅσον αὐτὴ νοιάζεται γιὰ κάθε πτυχή τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καὶ ἰδίως τῆς ζωῆς τῶν νέων ἀνθρώπων, ποῦ ἀποτελοῦν ἄλλωστε καὶ τὸ μέλλον μίας κοινω- νίας.

Αὐτὲς καὶ πολλὲς ἄλλες ἐνέργειες τῆς Ἱερᾶς Μητρόπολης Λεμεσοῦ ὀφείλουν νὰ μᾶς εὐαισθητοποιήσουν ὥστε καὶ ἐμεῖς νὰ ἔχουμε, ὅπως εἶπα καὶ πρὸ πάνω, μιὰ οὐσιαστικὴ σχέση μὲ τὴν ἐκκλησία καὶ συγκεκριμένα μὲ τὴν ἐνορία, ποῦ ἀποτελεῖ τὸ κύτταρο τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς εὐρύτερης ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

Ὁ Ἅγιος Συμεὼν ὁ νέος θεολόγος, δίνοντας

τὸν ὄρισμὸ τοῦ θεολόγου λέει χαρακτηριστικὰ: «θεολόγος ἐστὶν ὁ τρεφόμενος καὶ δυναμούμενος εἰς τὸ διπνεκὲς ὑπὸ τοῦ Ἄρτου τῆς Ζωῆς.» Δηλαδή θεολόγος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ποῦ σχετίζεται ἄμεσα μὲ τὴν λειτουργικὴ καὶ μυστηριακὴ ζωὴ τῆς ἐκκλησίας.

Σ' ἓνα ἀνάλογο ὕφος ὁ πατὴρ Σωφρόνιος Σαχάρωφ στὸ ἔργο του «Ἀσκήσις καὶ Θεωρία», θὰ πεῖ πὼς θεολογία εἶναι ἡ διαμονὴ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Αὐτὸ σημαίνει πὼς εἶναι ἀδιανόητο ὁ λαϊκὸς θεολόγος νὰ μὴν εἶναι συνδεδεμένος μὲ τὴν ἐνορία καὶ νὰ μὴ συμβάλλει στὸ ποιμαντικὸ τῆς ἔργου. Καὶ ἂν ἀκόμα δὲν μπορεῖ νὰ κηρύξει ἢ δὲν μπορεῖ νὰ κάνει μιὰ ὁμιλία θὰ πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ κάνει ἓνα κατηχητικὸ ἔστω καὶ σὲ δυὸ παιδάκια.

Εἶναι κρίμα νὰ περιορίζουμε τὴν παρουσία μας σὰν θεολόγοι στὸ σχολικὸ κῶρο. Ἄς ἔχουμε ὑπόψη μας πὼς καὶ ἡ ἐνορία, μᾶς προσφέρει τὴ δυνατότητα νὰ εἴμαστε δάσκαλοι.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης στὸ ἔργο του ποῦ λέγεται «Πνευματικαὶ Πλάκες» καὶ ποῦ ἐπικράτησε νὰ λέγεται «Κλίμαξ», δίνοντας τὸν ὄρισμὸ τοῦ διδασκάλου λέει: «Διδάσκαλος ἐστίν, ὁ ἔχων ἐν ἑαυτῷ νοεράν δέλτον γνώσεως Θεοῦ ἐξ ἐκλάμψεως Αὐτοῦ ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ γενόμενος ἀνευδεής καὶ τῶν λοιπῶν βιβλίων». Ὁ λαϊκὸς θεολόγος εἶναι σωστὸς διδάσκαλος ὅταν ἔχει ἐμπειρικὴ σχέση μὲ τὸν Θεὸ καὶ εἶναι φορέας τῆς Πατερικῆς Σοφίας. Αὐτὸ σημαίνει πὼς ἐργαζόμενος ἐν τῇ ἐνορίᾳ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρέπει νὰ

προσπαθεῖ νὰ μεταφέρει αὐτὴ τὴ θεολογία τῶν Πατέρων. Ὁ Ἀββᾶς Ἰσαὰκ ὁ Σύρος τονίζει: «οἱ πατέρες ἡμῶν οἱ πεπληρωμένοι ἐλέους, οἱ ἀγαπῶντες τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, ἀφῆκαν σημεῖα ἐν ταῖς γραφαῖς αὐτῶν· εἰς τὰς χρεῖας τῆς ζωῆς ἡμῶν».

Οἱ Πατέρες ἀπαντοῦν καίρια στὰ ὑπαρξιακὰ προβλήματα καὶ στὶς εὐρύτερες ἀναζητήσεις τοῦ ἀνθρώπου γιὰ αὐτὸ καὶ ὁ λόγος μας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ εἶναι λόγος Πατερικὸς καὶ Ἀγιολογικὸς. Λόγος πού δὲν ἔχει Πατερικὴ καὶ Ἀγιολογικὴ διάρθρωση καὶ δομὴ, εἶναι λόγος ἄχρηστος, ἀνώφελος. Ἄν θέλουμε νὰ ἔχουμε μία σωστὴ παρουσία ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, πρέπει νὰ ἔχουμε κανόνα ζωῆς ὅτι τὰ Πατερικὰ συγγράμματα πρέπει νὰ εἶναι προέκταση τῶν κερῶν μας. Ἐπιπρόσθετα πρέπει νὰ ἔχουμε ὑπόψη μας πὼς μποροῦν νὰ βοηθήσουν ὄχι μόνον αὐτοὺς πού μᾶς ἀκοῦν ἀλλὰ καὶ μᾶς τοὺς ἰδίους, ὅπως χαρακτηριστικὰ ἀναφέρει ὁ Εὐεργετινὸς ἀλλὰ καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Λυκοῦς σὲ πλεῖστες ὅσες περιπτώσεις.

Τώρα νὰ πῶ καὶ δυὸ λόγια γιὰ τὴν παρουσία τῶν θεολόγων στὴν ἐκπαίδευση. Κατὰρχὰ νὰ μοῦ ἐπιτραπεῖ νὰ ἀναφέρω πὼς ὑποκλίνομαι ἐνώπιον ὄλων τῶν συναδέλφων παλαιτέρων καὶ νεοτέρων. Αὐτὸ, γιατί τὸ ἔργο πού καλεῖται νὰ φέρει εἰς πέρας ὁ θεολόγος εἶναι ἓνα ἔργο πολὺ δύσκολο κι αὐτὸ γιατί σ' αὐτὸ πού ὁ δάσκαλος θεολόγος παρουσιάζει ὡς τὸ ἰδεῶδες καὶ πού δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸν θεώμενο ἄνθρωπο, ἡ κοινωνία ἀντιτείνει τὸ δικό της ἰδεῶδες πού εἶναι ὁ ἀτομοκεντρικὸς καὶ ὑλῶδης ἄνθρωπος.

Ὁ πατὴρ Ἰουστίνος Πόποβιτς στὸ ἔργο του «Ἄνθρωπος καὶ Θεάνθρωπος» ὑποστηρίζει πὼς ὁ δυτικὸς ἄνθρωπος ἐξόρισε ἀπὸ τὴ ζωὴ του τὸν Θεάνθρωπο καὶ θρόνιασε μέσα καὶ γύρω του τὸν ἀνθρωπόθεο, δηλαδὴ τὸν θεοποιημένο ἐγωισμό του. Ἐμεῖς μιλοῦμε γιὰ τὴν ἀρετὴ πού εἶναι κατὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ «Θεοῦ μίμησης πρὸς θεῖαν Ἐνωσιν», πράγμα δύσκολο, ἐνῶ ὁ κόσμος προβάλλει τὸ κακό, πού εἶναι πρόχειρο καὶ εὐκόλο.

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἀναλύοντας αὐτὸ τὸ γεγονὸς ἀναφέρει « δύσληπτον τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει τὸ ἀγαθόν, σπάνιον ἢ δὲ τούτου κτῆσις, ράδιον τὸ κακόν, ἔτοιμοι δὲ πρὸς τὴν τούτου μετουσίαν, οἱ πλεῖστοι καὶ ἐπιπίδουσι.»

Γιὰ τὴν παρουσία μας στὸν σχολικὸ κῶρο καὶ ὄχι μόνον, νομίζω πὼς κάτι ἔχει νὰ μᾶς πεῖ ὁ Ἅγιος Ἰσιδώρος ὁ Πηλουσιώτης. Λέει λοιπὸν ὁ μέγας αὐτὸς πατέρας τῆς Ἀνατολῆς: «πέ-

φυκεν ὠφελεῖν, βίος μᾶλλον ἄνευ λόγου ἢ λόγος ἄνευ βίου. Ὁ μὲν γὰρ πρῶτος καὶ σιγῶν ὠφελεῖ ὁ δὲ δεύτερος καὶ βοῶν ὄκλει. Εἰ δὲ καὶ συδράμοιεν ἀμφοτέρω, ἀποτελοῦσιν ἐν ἄγαλμα φιλοσοφίας ἀρίστης». Εἴμαστε σωστοὶ ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού στὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα δὲ ξεγελιοῦνται, δείχνουμε νὰ ζοῦμε τὸ κατὰ δύναμιν αὐτὸ πού λέμε. Ἄν, λέει ὁ Ἅγιος Ἰσιδώρος ὁ Πηλουσιώτης, συνδυάζουμε τὸ παράδειγμα μὲ τὴ διδασκαλίαν τότε ἐκφράζουμε τὴν ἀρίστη φιλοσοφία.

Ἔστερα εἴμαστε σωστοὶ στὸν σχολικὸ κῶρο ἂν ἀκολουθοῦμε τὴ θεολογία τοῦ Ἁγίου Κυρίλλου τῶν Ἱεροσολύμων, ἀναφορικὰ μὲ τὸν σεβασμὸ ὡς πρὸς τὴν ἰδιαιτερότητα τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου καὶ στὴν προκειμένη περίπτωση ὡς πρὸς τὴν προσωπικότητα τοῦ κάθε παιδιοῦ καὶ δὲν ἐπιζητοῦμε κατὰ τὸν δυτικὸ πιετῆστικο τρόπο νὰ τὰ καλουπώνουμε. Λέει χαρακτηριστικὰ ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἱεροσολύμων: «Πέτρος Πέτρος ἦν καὶ Παῦλος Παῦλος ἦν, ἕκαστος ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ φύσει καὶ ὑποστάσει μένει πεπληρωμένος τοῦ Πνεύματος».

Στὴ σχέση μας ἀκόμα μὲ τὰ παιδιά στὸν σχολικὸ κῶρο πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ ἀκολουθοῦμε τὴ χρυσὴ παιδαγωγικὴ τομὴ πού προβάλλει ἡ Πατερικὴ Σοφία: «χρὴ τοὺς μαθητευομένους καὶ ὡς πατέρας φιλεῖν τοὺς ὄντως διδασκάλους καὶ ὡς ἄρχοντας τούτους φοβεῖσθαι καὶ μήτε διὰ τὴν ἀγάπην ἐκλύειν τὸν φόβον, μήτε πάλι διὰ τὸν φόβον ἀμαυροῦν τὴν ἀγάπην». Νὰ ὑπάρξει δηλαδὴ σχέση ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ γιὰ νὰ ἀποφεύγονται ἔτσι οἱ ἀκρότητες πού μποροῦν νὰ δημιουργήσουν πολλὰ παρεξηγήσεις καὶ προβλήματα.

Κύριοι συνάδελφοι, ὅταν ὁ Μέγας Θεοδόσιος παρέδινε τὰ παιδιά του Ἀρκάδιο καὶ Ὀνώριο στὸν Ἀββᾶ Ἀρσένιο, πού ὡς γνωστὸ ἦταν παιδαγωγὸς τους, τοῦ ἔλεγε: «Σὺ τὸ μετὰ ταῦτα πατὴρ ἔσσι τούτων μᾶλλον ὑπὲρ ἐγώ, ὅσον κυριώτερον καὶ πατρικώτερον ἐστὶν τὸ εὖ εἶναι τοῦ ἀπλῶς εἶναι». Καὶ ἐμεῖς λοιπὸν εἴμαστε γονεῖς γιὰ αὐτὰ τὰ παιδιά, πῶς πάνω καὶ ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς γονεῖς τους, γιατί στοχεύουμε νὰ τοὺς καρίσουμε τὸ εὖ ζῆν, πού εἶναι τὸ κατὰ Θεὸν ζῆν καὶ τὸ ὁποῖο συμφαίνεται μὲ τὸ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ζῆν. Ἄν λοιπὸν θέλουμε νὰ ἐπιτύχουμε στὸ ἔργο μας ὀφείλουμε νὰ πράττουμε αὐτὸ πού ὁ μακαριστὸς Γέρων Παῖσιος ἔλεγε στοὺς φυσικοὺς γονεῖς: «καλὸ εἶναι νὰ μιλάτε στὰ παιδιά σας γιὰ τὸν Θεό, ἀλλὰ εἶναι καλύτερα νὰ λέτε περισσότερα στὸν Θεὸ γιὰ τὰ παιδιά σας παρ' ὅτι στὰ παιδιά σας γιὰ τὸν Θεό».

Ο ΓΕΡΩΝ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ Ο ΚΥΠΡΙΟΣ (ΝΕΟΣΚΗΤΙΩΤΗΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ)

Μητροπολίτου Λεμεσού κ. Ἀθανασίου

Ὁ Γέρων Εὐστάθιος πέρασε τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ἱερατικῆς του ζωῆς στὴν ἐπαρχία Ἀμμοχώστου, ὅπου ὑπηρέτησε ὡς πνευματικός, ἀρχιμανδρίτης καὶ γενικός ἀρχιερατικός ἐπίτροπος. Πάρα πολλοὶ τὸν ἐνθυμοῦνται καὶ ἔχουν ἐξομολογηθεῖ κοντά του. Ὅλοι δὲ ὅσοι τὸν ἔχουν γνωρίσει μαρτυροῦν πόσο μεγάλη ἐντύπωση τοὺς ἔκανε καὶ πόσο τοὺς σαγίνευε καὶ τοὺς ἀφόπλιζε ἡ μεγάλη γλυκύτητα καὶ πραότητα τοῦ ἀνδρὸς αὐτοῦ. Μὲ μόνη τὴν πραότητα δὲν χρειαζόταν νὰ ἔχει ἄλλα ἐπιχειρήματα γιὰ τὶς ἀντιδράσεις καὶ τὶς ἀντιλογίες ὄσων τὸν πλησίαζαν, προκειμένου νὰ τοὺς δεῖξει ποιὸς εἶναι ὁ δρόμος τοῦ Χριστοῦ, ποιὸς εἶναι ὁ δρόμος τοῦ Εὐαγγελίου.

Αὐτὸ, τὸ ὁποῖο θὰ ἤθελα νὰ τονίσω, εἶναι ὅτι ὁ πατὴρ Εὐστάθιος ἦταν ἓνα σημαῖνον πρόσωπο τῆς κυπριακῆς Ἐκκλησίας, γνωστός ἀνὰ τὸ Παγκύπριο. Ἦταν ἓνας πάρα πολὺ σοβαρὸς κληρικός. Ἡ παρουσία του καὶ ἡ γνώμη του δημιουργοῦσαν μία ἄλλη ἀτμόσφαιρα στὶς διάφορες ἐκδηλώσεις καὶ ἐνέργειες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

Στὴν ἐπαρχία Ἀμμοχώστου λειτουργοῦσε ὡς ἐπίσκοπος, λόγω τοῦ ὅτι ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ΄, μὲ τὶς τόσες εὐθύνες ποὺ εἶχε, δὲν μπορούσε νὰ ἐπισκέπτεται συχνὰ τὴν Ἀμμόχωστο, ἡ ὁποία ὑπάγεται στὴν Ἀρχιεπισκοπή, οἱ δὲ κατὰ καιροὺς διάφοροι χωρεπίσκοποι εἶχαν ἐπιπλέον καὶ τὴ μέρμινα τῆς Ἀρχιεπι-

σκοπῆς στὴ Λευκωσία. Ἔτσι τὴν ἐπαρχία Ἀμμοχώστου διοικοῦσε ὁ πατὴρ Εὐστάθιος, ὅσον ἀφοροῦσε ὅλα τὰ διοικητικὰ καὶ τὰ πνευματικὰ θέματα, ἐκπροσωπώντας τὸν Ἀρχιεπίσκοπο καὶ τὴν Ἀρχιεπισκοπή. Καὶ πάντοτε ἔλυε ὅλα τὰ προβλήματα ποὺ ἀνεφύοντο, μὲ τὴ μεγάλη σοφία καὶ πραότητα, ποὺ τὸν διέκριναν.

Ἦμουν μαθητὴς, ὅταν γνώρισα τὸν πατέρα Εὐστάθιο στὴν ἱερὰ Μονὴ Σταυροβουνίου, ὅπου εἶχα πάει γιὰ ἐξομολόγηση. Βγαίνοντας ἀπὸ τὸ κελλὶ τοῦ πνευματικοῦ μου εἶδα τὸν πατέρα Εὐστάθιο, γιὰ τὸν ὁποῖο ἄκουσα τόσα πολλὰ καὶ ὁ ὁποῖος ἐξομολογεῖτο στὸν ἅγιο πνευματικὸ τῆς Μονῆς Σταυροβουνίου.

Ἀργότερα, ὅταν πῆγα στὸ Πανεπιστήμιο καὶ γνώρισα τὸ Ἅγιον Ὄρος, ὁ Θεὸς ὁδήγησε τὰ πράγματα, ὥστε νὰ γνωρίσω καλύτερα τὸν πατέρα Εὐστάθιο. Μετὰ ποὺ ἀνῆλθε στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο τῆς Κύπρου ὁ νῦν Ἀρχιεπίσκοπος κ.κ. Χρυσόστομος, ἦρθα κι ἐγὼ στὴν Ἀρχιεπισκοπή γιὰ ἓνα μικρὸ χρονικὸ διάστημα. Τότε ὁ πατὴρ Εὐστάθιος ἄρχισε νὰ ξεκαθαρίζει μέσα του τὸν πόθο ν' ἀποσυρθεῖ ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ νὰ μονάσει. Μὲ πλησίασε λοιπὸν ἐμένα, ποὺ ἦμουν τότε εἴκοσι χρονῶν καὶ δὲν εἶχα καμιά πνευματικὴ ἐμπειρία, καὶ μὲ ρωτοῦσε ὅπως ἓνας ἀρχάριος, ὅπως ἓνα παιδάκι τοῦ κατχτητικοῦ, γιὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος, πῶς ζοῦν ἐκεῖ οἱ πατέρες, πῶς προσεύχονται, τί ρούχα φοροῦν, τί τρῶνε, πότε τρῶνε, πότε κοιμοῦνται, πόσο κοι-

μοῦνται. Μοῦ υπέβαλλε τέτοιες ἐρωτήσεις τὴ μιά μετὰ τὴν ἄλλη ὡς νὰ ἦταν ἓνα μικρὸ παιδί, πού πρώτη φορά ἀκούει γιὰ τὸ Ἅγιον Ὅρος κι ἐκπλησσεται κι ἔχει μεγάλο πόθο νὰ μάθει. Κι ἐγώ, μὲ τὸν νεανικὸ ἐνθουσιασμό μου καὶ τὴ νεανικὴ ἀπλότητά μου, ἀπαντοῦσα στὶς ἐρωτήσεις του καὶ τοῦ περιέγραφα τὴ ζωὴ στὸ Ἅγιον Ὅρος. Κι ὁ Θεὸς ἔφερε τὰ πράγματα κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ πατὴρ Εὐστάθιος μοῦ ὁμολογοῦσε ἀργότερα, ἦταν πολὺ καθοριστικὲς γιὰ ἐκείνον αὐτὲς οἱ συνομιλίες μας.

Πράγματι, μετὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ καὶ ἐνῶ ἂν παρέμενε στὴν Κύπρο θὰ εἶχε ἀσφαλῶς μιά ἐπισκοπικὴ θέση καὶ θὰ ἦταν ἠγετικὸ στέλεχος στὴ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, τὰ ἀψήφησε αὐτὰ καὶ θεώρησε ὅτι ἦταν καλύτερα ν' ἀποσυρθεῖ στὴν ἔρημο. Ἔτσι, τὸ 1978-79, παραιτήθηκε κανονικὰ ἀπὸ τὰ ἱερατικά του καθήκοντα κι ἀποσύρθηκε στὸ Ἅγιον Ὅρος, στὴ Νέα Σκήτη.

Τότε κι ἐγώ, ὄντας φοιτητὴς, εἶχα σχεδὸν ἐγκαταβιώσει στὸ Ἅγιον Ὅρος κι ἔτσι εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ βλέπω τὸν πατέρα Εὐστάθιο πάρα πολὺ συχνά. Κι ἐπειδὴ εἶχαμε αὐτὴ τὴ στενὴ σχέση καὶ φιλία, μοῦ ἐκμυστηρευόταν ὅλα του τὰ μυστικά κι ὅλους του τοὺς ἀγῶνες, πού ἔκαμνε στὴ Νέα Σκήτη.

Ἐκεῖνο πού χαρακτήριζε τὸν Γέροντα Εὐστάθιο, ὁ ὁποῖος πῆγε ὡς ὑποτακτικὸς στὸν Γέροντα Ἐλπίδιο, τὸν ἀδελφὸ τοῦ Ἁγίου Φιλομένου τοῦ Κυπρίου, ἦταν ὁ μεγάλος ἀγῶνας πού ἔκαμνε γιὰ τὴ νοερὰ προσευχή. Ὅταν ἄκουε ὅτι κάπου στὸ Ἅγιον Ὅρος ἓνας μοναχός, ἓνας ἀσκητὴς, ἐργαζόταν καὶ ἀσχολεῖτο στὴ νοερὰ προσευχή, πῆγαινε καὶ τὸν ἔβρισκε καί, μὲ πολλὴ σχολαστικότητα καὶ λεπτομέρεια, ζητοῦσε νὰ μάθει ὅ,τιδήποτε ἀφοροῦσε τὴν ἐργασία τῆς νοερᾶς προσευχῆς. Ὁρες ὀλόκληρες, κυρίως τὰ βράδια, περνοῦσε προσευχόμενος. Ἀγωνιζόταν πάρα πολὺ στὴ νοερὰ προσευχή.

Ἡ ἀνακάλυψη τῆς νοερᾶς προσευχῆς ἦταν γιὰ τὸν Γέροντα Εὐστάθιο μιά μεγάλη ἐμπειρία, ἓνα πράγμα πρωτόγνωρο. Διότι ἦταν ἄνθρωπος ἀρετῆς καὶ προσευχῆς καὶ ἀφιερωμένος στὸν Θεό. Κατὰ τὴν τότε, ὅμως, ἐπικρατοῦσα θεολογία, ἡ νοερὰ προσευχὴ ἦταν ἄγνωστη καὶ οἱ εὐλαβεῖς ἄνθρωποι προσεύχονταν μὲ διάφορους τρόπους χωρὶς νὰ γνωρίζουν αὐτὸ τὸν τρόπο, πού διασωζόταν μόνο στὰ μοναστήρια. Ἔτσι ὁ Γέροντα Εὐστάθιος, ὅταν ἄρχισε νὰ δοκιμάζει αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς προσευχῆς, ἦταν κατενθουσιασμένος. Κι ἐπειδὴ ἦταν πάρα πολὺ ἀπλὸς ἄνθρωπος κι ἡ ψυχὴ του ἦταν παιδική, ἐκφραζόταν μὲ τέτοιο ἐνθουσιασμό, πού μόνο σὲ παιδιά μπορεῖτε νὰ συναντήσετε.

Ὅταν τοῦ μιλοῦσαμε γιὰ κάποιο πρόβλημά μας, πάντοτε μᾶς ἔλεγε: «Αὐτὸ λύνεται μὲ τὴν εὐχή. Πρέπει νὰ λέμε τὴν εὐχή. Ἄμα λέμε τὴν εὐχή, θὰ λυθεῖ κι αὐτὸ τὸ πρόβλημά μας». Κάποια φο-

ρὰ στὴ Νέα Σκήτη, στὴ διάρκειά μίας σύναξης, οἱ πατέρες δὲν ἤξεραν πῶς νὰ ἀντιμετωπίσουν ἓνα σοβαρότατο πρόβλημα κι ὑπῆρχαν διάφορες γνώμες. Ὅποτε, κάποια στιγμή, γυρίσαμε ὅλοι πρὸς τὸν Γέροντα Εὐστάθιο, ὁ ὁποῖος ἐκπροσωποῦσε τὸν Γέροντα Ἐλπίδιο καὶ ζητήσαμε καὶ τὴ δική του γνώμη. Ἐκεῖνος τότε, μὲ πολλὴ σοβαρότητα, ἀπάντησε: «Τὸ πρόβλημα αὐτὸ θὰ λυθεῖ, ἂν ὅλοι ἀγωνιζόμαστε νὰ λέμε τὴν εὐχή».

Ἦταν μιά ἀπάντηση τελείως διαφορετικὴ ἀπ' αὐτὴ πού περιμέναμε. Δὲν υπέδειξε κάποιο πρακτικὸ τρόπο, δὲν εἶπε: «πρέπει νὰ κάνουμε ἔτσι ἢ νὰ κάνουμε ἄλλωθ». Ἀλλὰ μᾶς υπέδειξε τὸν σωστὸ τρόπο, ὅτι, δηλαδή, ἂν μάθουμε νὰ προσευχόμαστε, τότε μὲ εἰρήνη τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ θὰ μᾶς φωτίσει νὰ βροῦμε τὴ σωστὴ λύση στὰ πρακτικὰ προβλήματά μας.

Στὸ Ἅγιον Ὅρος ὁ Γέροντα Εὐστάθιος ἔζησε μόνο τέσσερα χρόνια. Σὲ ἡλικία πενήντα ἑπτὰ ἢ πενήντα ὀκτὼ ἐτῶν ὁ Θεὸς τὸν πῆρε κοντὰ Του μετὰ ἀπὸ μιά ἔξαρση τῆς ἀσθενείας ἀπὸ τὴν ὁποία υπέφερε, εἶχε διαβήτη. Ἐπεσε ξαφνικὰ σὲ κῶμα καὶ ὕστερα ἀπὸ μερικὲς ὥρες ἐκοιμήθη, τὸν Αὐγούστο τοῦ 1981.

Μιά φορά μ' ἐπισκέφθηκε κι ἄρχισε νὰ μοῦ διηγεῖται γιὰ τοὺς ἀγῶνες πού ἔκαμνε. Ταυτόχρονα μὲ ρωτοῦσε ἐμένα, πού ἤμουν ἐγγονάκι του στὴν ἡλικία, ἂν ἦταν καλὰ αὐτὰ πού ἔκαμνε. Σὰν μικρὸ παιδάκι, σὰς λέω, ἦταν.

Κάποτε μοῦ εἶπε: «Τελευταῖα, ὅταν προσεύχομαι στὸ κελλί μου» - τὸ ὁποῖο, σημειωτέον, ἦταν ἓνα ὑπόγειο κάτω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, ὀλοσκοτεινὸ - «δὲν ξέρω, τί συμβαίνει, νὰ μοῦ πεῖς ἐσύ, γεμίζει μιά εὐωδία ὅλος ὁ τόπος καὶ πολλὲς φορές ἓνα φῶς, ἓνα πολὺ ἀπαλὸ καὶ ἥσυχον φῶς, πού φωτίζει ὅλο τὸ κελί. Ἐγώ, ὅμως, φοβᾶμαι μήπως εἶναι καμιά πλάνη. Νὰ ρωτήσεις, σὲ παρακαλῶ, τὸν Γέροντα νὰ μοῦ πεῖ μήπως πλανῶμαι». Κι ὅταν τὸ εἶπα στὸν Γέροντα, ἐκεῖνος μοῦ εἶπε: «Μακάρι νὰ ἔχουμε ὅλοι τέτοιες πλάνες».

Τὸ γεγονὸς, πού θὰ σὰς ἀφηγηθῶ τώρα, ἔγινε γνωστὸ σ' ὅλη τὴν περιοχὴ τῆς Νέας Σκήτης.

Ὅταν μιά μέρα ὁ Γέροντα Εὐστάθιος ἦταν ἐφημέριος στὸ Κυριακὸ τῆς Σκήτης, συνέβη ἓνα πολὺ θαυμαστὸ γεγονὸς. Ἐκεῖ, ὅπως ὑπάρχει συνήθεια, ὅταν ἔχουμε Θεία Λειτουργία, πηγαίνει πρῶτα ὁ ἐφημέριος καὶ κτυπᾷ μιά μικρὴ καμπάνα, ἢ ὁποία λέγεται καμπάνα τοῦ δικαίου. Τὴν ἀκούει ὁ δικαῖος, ὁ υπεύθυνος δηλαδή τῆς ἐκκλησίας κι ἔρχεται κι ἀνοίγει τὴν ἐκκλησία. Μπαίνει πρῶτα ὁ ἱερέας καί, ὅση ὥρα χρειάζεται γιὰ νὰ εἰσπραστῆ γιὰ τὴ Λειτουργία, εἰσιμάζει καὶ ὁ δικαῖος τὴν ἐκκλησία κι ἔρχονται μετὰ οἱ πατέρες, γιὰ νὰ τελεσθεῖ ἡ Θεία Λειτουργία.

Ὅπως θὰ γνωρίζετε, οἱ ἐκκλησίες στὸ Ἅγιον Ὅρος ἔχουν τεράστιες καὶ βαριὲς πόρτες, μὲ τεράστια κλειδιά, πού γιὰ νὰ τὰ γυρίσει κανεὶς καὶ ν' ἀνοίξει ἢ πόρτα χρειάζεται πολὺς κόπος. Κα-

μιά φορά χρειάζεται και δυο άνθρωποι να βάλουν όλη τη δύναμή τους, για να γυρίσει το κλειδί. Είναι, βλέπετε, πολύ παλιές κλειδαριές. Τέτοια είναι και η κλειδαριά του Κυριακού στη Νέα Σκήπη.

Πήγε, λοιπόν, ο Γέρον Ευστάθιος στο Κυριακό και κτύπησε το καμπανάκι. Κατεβαίνει ο δικαίος και δεν βλέπει τον πατέρα Ευστάθιο. Σκέφτηκε ότι κάπου θα είχε πάει και, περιμένοντάς τον, προχώρησε κι άνοιξε την εκκλησία, την οποία μάλιστα την προηγούμενη ημέρα είχε κλειδώσει δυο φορές. Μπαίνοντας στην εκκλησία ο δικαίος βλέπει τον Γέροντα Ευστάθιο, ο οποίος φορούσε το πετραχήλι, να

προσεύχεται μπροστά στη θαυματοργό εικόνα της Παναγίας της Γλυκοφιλόσας, που υπάρχει στη Νέα Σκήπη.

Τά έχασε ο δικαίος και τρόμαξε προς στιγμή. "Όταν συνήλθε κάπως, έγινε μεταξύ τους ο ακόλουθος διάλογος: Πατέρα Ευστάθιε, πώς μπήκες μέσα στην εκκλησία; Κτύπησα την καμπάνα, είδα την πόρτα της εκκλησίας ανοικτή, μπήκα μέσα κι είπα να κάνω μία παράκληση μέχρι να έρθεις.

Καλά, ήταν ανοικτή η πόρτα της εκκλησίας; Ναι.

"Όταν ήρθα, ήταν κλειδωμένη η πόρτα της εκκλησίας και χρειάστηκε να γυρίσω δυο φορές το κλειδί, για να ανοίξει η πόρτα. Πώς εσύ τη βρήκες ανοικτή;

"Ήταν μάλιστα διάπλατα ανοικτή κι όπως ήμουν απ' έξω από τον ναό έβλεπα όλο το εσωτερικό του.

"Όταν τέλειωσε η Θεία Λειτουργία και πήγαν όλοι οι πατέρες στο Συνοδικό, ο δικαίος τους είπε:

Σήμερα συνέβη ένα πολύ σοβαρό γεγονός στη Σκήπη μας και θέλω να σας το πω. Άλλα αυτό που θα σας πω, δεν επιτρέπεται να το ακούσει ο πατήρ Ευστάθιος. Έπειδή είναι άρχαριος κι είναι νέος μοναχός εδώ στη Σκήπη κι έζησε πολλά χρόνια στον κόσμο, δεν επιτρέπεται να το ακούσει. Γι αυτό να φύγει.

Αυτά ο δικαίος τα είπε μάλιστα με αυστηρό τόνο. Και ο Γέρον Ευστάθιος, συνεσταλμένος, ζήτησε κίλιες φορές συγγνώμη κι αποχώρησε. Όταν έφυγε ο Γέρον Ευστάθιος, ο δικαίος, που ήταν ο άειμνηστος πατήρ Χαράλαμπος, άφηγήθηκε ενώπιον των πατέρων εκείνο το γεγονός.

"Όπως γνωρίζουμε από τους βίους των αγίων, τέτοια γεγονότα εισόδου στον ναό, χωρίς να είναι ανοικτοί οι ναοί, συναντούμε αρκετά. Πολλοί δέ αγιοί προσπύχοντο έξω από τις εκκλησίες κι άνοιγαν οι εκκλησίες κι έμπαιναν μέσα. Στη Νέα Σκήπη ο π. Ευστάθιος έκτελούσε και καθήκοντα γραμματέως στη σύναξη. Και στα τέσσερα χρόνια, που ήταν αυτός γραμματέας στη Νέα Σκήπη, ποτέ δεν σημειώθηκε οποιαδήποτε φιλονικία, όταν παρουσιάζονταν διάφορα προ-

Οί Γέροντες Ευστάθιος και Έλπίδιος

βλήματα στη Σκήπη. Ήταν τόσο ειρηνικός και τόσο γεμάτος χάρη και γλυκύτητα, που κανείς δεν είχε τη διάθεση να κρατήσει μία στάση, ή οποία θα δημιουργούσε οποιαδήποτε διαφωνία ανάμεσα στους πατέρες. Αυτός, με την πραότητα του, πάντοτε προλάμβανε, ώστε να άμβλύνει όλες τις οξύτητες και να επιφέρει τη θαυμαστή ειρήνη.

"Όταν έκοιμήθη ο πατήρ Ευστάθιος, ρώτησαν ένα Γέροντα:

Τι έχεις να πεις για τον πατέρα Ευστάθιο; Ήταν άρχιμανδρίτης στον κόσμο κι ήρθε στο Άγιον

Ἵσρος μόνο γιὰ τέσσερα χρόνια. Τί γνώμη ἔχεις γι αὐτόν;

Κι ἡ ἀπάντηση τοῦ Γέροντος;

Αὐτός ὁ ἄνθρωπος ἐφήρμοσε καὶ ἐπαλίθρευσε τὸν μακαρισμὸ τοῦ Χριστοῦ: «Μακάριοι οἱ εἰρνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται».

Ἵ Γέρον Εὐστάθιος ἔγινε πραγματικὸς υἱὸς Θεοῦ μὲ τὴ μεγάλη εἰρήνη, πού εἶχε στὴν ψυχὴ του.

Ἵνα γεγονός, πού ἦταν πολὺ συγκινητικὸ καὶ πού ἐμένα μου δίδαξε πολλὰ, εἶναι αὐτό, πού θὰ σὰς ἀφηγηθῶ τελευταῖο. Γνώριζα, ὅπως σὰς εἶπα, ἀπὸ τὴν Κύπρο τὸν Γέροντα Εὐστάθιο, ὡς ἀρχιμανδρίτη, μ' ὅλες τὶς ἀνέσεις καὶ τὶς ἐξουσίες πού ἀπέρρεαν ἀπὸ τὸ ἀξίωμά του ὡς ἀρχιερατικὸ ἐπιτρόπου τῆς ἽΑμμοκώστου. Ἵταν πῆγα στὴ Νέα Σκήτη, πού βρίσκεται στὴν πῖο ἔρημη περιοχὴ τοῦ ἽΑγίου Ἵσρους, συνάντησα τὸν πατέρα Εὐστάθιο κάτω στὸν ἀρσανὰ τῆς Σκήτης, στὴν προκουμαία, ντυμένο μὲ παλιόρουχα, κουρέλια, πραγματικὰ κουρέλια, γεμάτο ἀπὸ πάνω μέχρι κάτω μὲ κοπριὲς προβάτων, γιατί κουβαλοῦσε στὴν πλάτη τσουβάλια μὲ κοπριὲς γιὰ τὸν κῆπο τῆς καλύβης τους. Ἵταν δὲ γεμάτος χῶματα καὶ καταϊδρωμένος ἀπὸ τὸν κόπο καὶ τὴν κούραση.

Μόλις τὸν εἶδα, τᾶχασα, στενοχωρέθηκα, δὲν ἤξερα τί νὰ κάνω, διότι σκέφτηκα ὅτι ὁ Γέρον Εὐστάθιος θὰ αἰσθανόταν ἄσχημα, πού τὸν ἔβλεπα σ' αὐτὸ τὸ χάλι, ἐνῶ τὸν ἤξερα μὲ τὰ ὠραία καὶ καθαρὰ ρούχα του, τὰ περιποιημένα, νὰ ἔχει αὐτοκίνητα στὴ διάθεσή του, νὰ ἔχει γραφεῖα, νὰ ἔχει ὑπαλλήλους κ.ὀ.κ. Στάθηκα καὶ δὲν ἤξερα τί

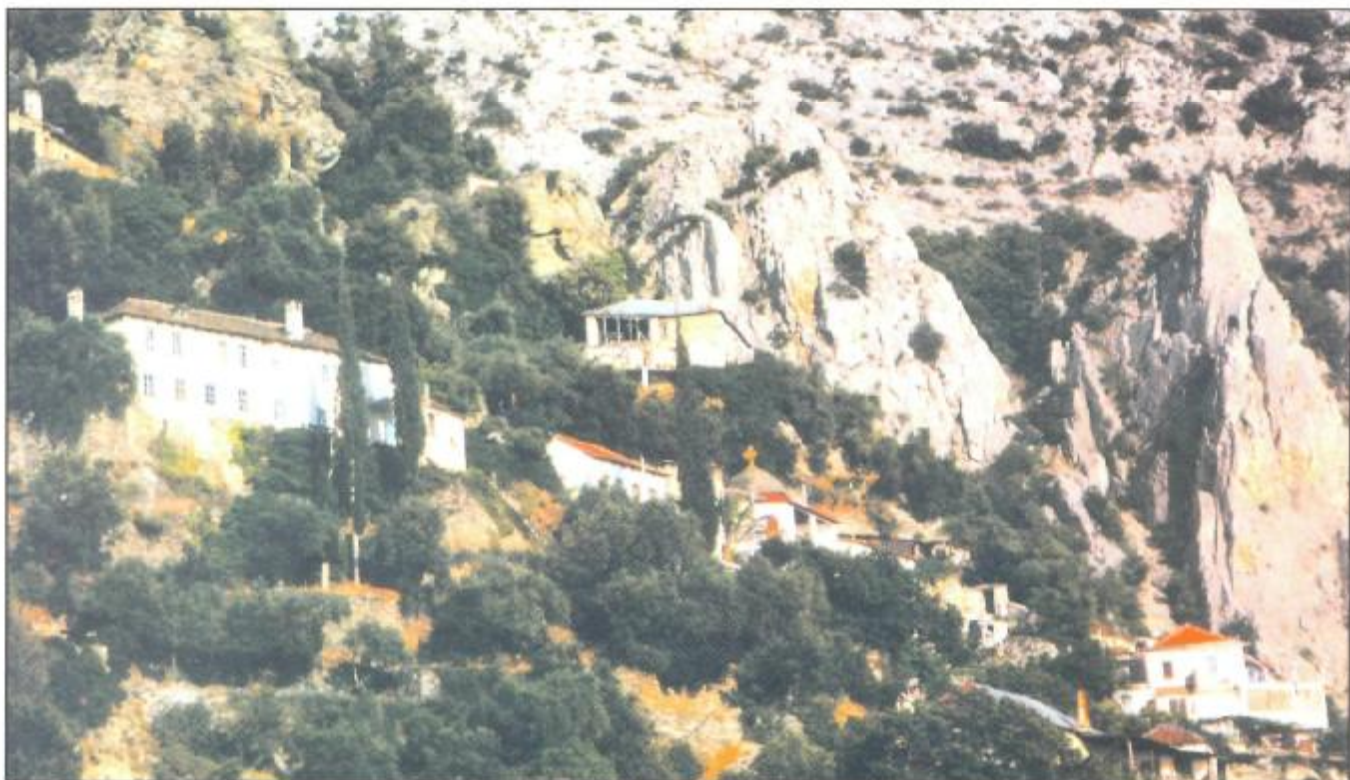
νὰ κάνω. Μὲ εἶδε ὁ πατὴρ Εὐστάθιος, ἤρθε ἀμέσως κοντά μου καὶ μοῦ εἶπε:

Τί ἔπαθες; Αὐτά, πού βλέπεις τώρα, εἶναι πολὺ πῖο χρυσὰ καὶ πολὺ πῖο πολύτιμα ἀπὸ τὰ χρυσὰ, πού φοροῦσα στὴν ἽΑμμοκώστο.

Κι ἄρχισε νὰ γελά. Ἵμέσως μετὰ φορτώθηκε στὴν πλάτη ἕνα τσουβάλι κοπριὲς κι ἀνεβήκαμε μαζί στὴν καλύβη ὅπου ἔμενε, ἡ ὁποία ἀπέχει ἑπτακόσια περίπου σκαλοπάτια ἀπὸ τὴ θάλασσα κι εἶναι σὲ ἕνα πάρα πολὺ μεγάλο ἀνήφορο, εἰκοσι λεπτὰ μὲ τὰ πόδια. Φανταστεῖτε ὅτι κουράστηκα ἐγώ, πού ἤμουν τόσο νέος καὶ δὲν κουβαλοῦσα κανένα τσουβάλι. Ἵ πατὴρ Εὐστάθιος ἀγκομαχοῦσε, ἔγινε κᾶθιδρος καὶ κατάκοπος, μέχρι ν' ἀνεβάσει ἐκεῖ πέρα πάνω ὅλο ἐκείνο τὸ φορτίο. Αὐτός, ἕνας ἄνθρωπος, πού ποτὲ στὴ ζωὴ του δὲν ἔκανε ἀλλὰ οὔτε εἶδε, πού λέει ὁ λόγος, τέτοιες δουλειές.

Ἵ ἀγάπη, ὅμως, τοῦ Θεοῦ ἔφλεγε τόσο πολὺ τὴν ψυχὴ του, ὥστε τὸν ἔκανε, μέσα σ' ἐλάχιστο χρόνο, νὰ γίνεῖ πραγματικὰ ἕνας Γέρον τοῦ ἽΑγίου Ἵσρους. Τ' ὄνομά του διαλαλεῖται σ' ὅλη τὴν περιοχὴ. Κι εἶναι ἀπὸ τοὺς λίγους ἀνθρώπους, γιὰ τοὺς ὁποίους ὅλοι οἱ ἀγιορεῖτες ὁμολογοῦν ὅτι εἶναι ἅγιος. Ἵλοι λένε ὅτι πράγματι ὁ Γέρον Εὐστάθιος εἶναι ἅγιος. Κανεὶς δὲν ἔχει τὴν παραμικρὴ ἀμφιβολία γι αὐτό.

(Τὸ πῖο πάνω κείμενο εἶναι ἀπόσπασμα ἀπὸ παλαιότερη συνέντευξη τοῦ Μητροπολίτη μας στὴν ἐκπομπὴ τοῦ Ρ.Ι.Κ. "Ἵ Ἵρθοδοξία Σήμερα")

Ἵ Νέα Σκήτη τοῦ ἽΑγίου Ἵσρους

Ο ΓΕΡΩΝ ΠΑΙΣΙΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΤΟΥ

Γερόντισσας Εύφημίας Ἡγουμ. Ι.Μ. Παντοκράτορος Κερκύρας

(συνέχεια από τό προηγούμενο τεύχος)

Διαβάζοντας τά τοῦ βίου του θαυμάζει κανείς πῶς ζούσε ἐπί γῆς ὡς ἐν οὐρανῷ ἀναστρεφόμενος συχνά μετά τῶν Ἁγίων καί τῶν Ἀγγέλων. Ὁ Κύριός μας, ἡ ὑπερευλογημένη Θεοτόκος τοῦ ἔκαναν τίς οὐράνιες ἐπισκέψεις τους τυλίγοντάς τον σέ ἄρρητη εὐωδία καί φῶς ἄκτιστο, νοερό. Βιώνοντας τήν ἀδιάλειπτη προσευχή καί τήν δι' αὐτῆς κοινωνία μέ τόν Θεό πονοῦσε γιά τούς ἀδελφούς του πού βασανίζονταν ἀπό τό αἶσθημα τῆς ἀπουσίας τοῦ Θεοῦ καί τή μοναξιά, τήν ἁμαρτία καί τόν θάνατο πού αὐτή ἐπιφέρει. Αὐτός ὁ πόνος γινόταν καρδιακή προσευχή γιά τούς ἄλλους ζῶντες καί κεκοιμημένους. Ἔλεγε: «Γιά νά ἔχει ἡ προσευχή μας ἀποτελέσματα πρέπει νά πονέσουμε τόν ἄλλον. Νά μποῦμε στή θέση του καί νά προσευχηθοῦμε μέ πόνο». Τήν ἐμπειρία αὐτῆς του τῆς κατά Θεόν ἀγάπης καί τῆς φλογερῆς προσευχῆς τήν ἐζησαν ὅλοι ὅσοι τόν πλησίασαν μέ πίστη. Μαρτυροῦνται πλῆθος θαυμάτων. Θεραπείες ἀπό διάφορα νοσήματα, σωματικά καί ψυχικά, ἀλλαγές τρόπου ζωῆς μέ τή μετάνοια καί τήν ἐξομολόγηση, καθώς καί ἀπαλλαγές ἀπό ἐπήριες δαιμόνων καί προκειμένου γιά κεκοιμημένους «ἐλευθερία ἐκ τῶν κατεχόντων αὐτούς λυπηρῶν καί ἀνιαρῶν». Ἁληθινός φίλος τοῦ Θεοῦ πού «θέλει πάντας σωθῆναι καί εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» καί «οὐ θέλει τόν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὡς τό ἐπιστρέψαι καί ζῆν αὐτόν». Δυνατός κάρη στήν καθαρῆ ζωῆ του νά ἀλλάζει τή βουλή τοῦ Θεοῦ καί νά Τόν πείθει ὡς ἀγαπημένο τέκνο Του μέ τίς δακρύβρεκτες ἐπίμονες προσευχές του καί τίς ἐξαντλητικές νηστείες καί ἄλλες ἀσκήσεις του νά ἀπαλλάσσει ἀπό τήν κόλαση ὅσους ἔφυγαν ἀνέτοιμοι ἀπό αὐτή τή ζωῆ.

Ἄς διδαχθοῦμε ἀπό τό ἅγιο παράδειγμά του νά βάλουμε γερό θεμέλιο στή ζωῆ μας τήν ἀσάλευτη πίστη καί τήν προσδοκία τῆς μελλούσης Βασιλείας καί αἰωνιότητος. Κι ἄς ζητοῦμε πάνω ἀπ' ὅλα γιά τόν ἑαυτό μας καί τούς ἀδελφούς μας «τήν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καί τήν δικαιοσύνην Αὐτοῦ» ἢ σωτηρία τῆς μοναδικῆς καί πολύτιμης ψυχῆς μας.

«Ἀκόμη», ἔλεγε ὁ Γέροντας, «τό ζητεῖτε πρῶτον τήν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ δέν τό ἔχουμε καταλάβει. Ἡ πιστεύουμε ἢ δέν πιστεύουμε». Κάποτε στά πρῶτα δύσκολα χρόνια γιά τό σπῆσιμο τοῦ Μοναστηριοῦ μου διηγήθηκε τά ἐξῆς γιά νά μέ διδάξει νά ἔχω ἐμπιστοσύνη ἀπόλυτη στόν Θεό: «Ὅταν θά ἔφευγα ἀπό τήν Ἱ. Μονή Στομίου γιά τό Σινᾶ, δέν σκέφθηκα νά πάρω μαζί μου πράγματα. Μόνο ἓνα ψαλίδι πού εἶχα τό ἀνοιξα στά δύο, τό ἀκόνισα μέ

μιά πέτρα και μ' αυτό σκάλιζα σέ ξύλο εικονάκια. Τά ἔδινα στό Μοναστήρι τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης και μου ἔδιναν κανένα προσφοράκι. Δούλευα και ἔλεγα τὴν εὐχή. Καί τῆ δουλειά πού στό Στόμιο τὴν ἔκανα σέ πέντε μέρες ἐκεῖ μέ τά πρωτόγονα μέσα πὴν ἔβγαζα σέ ἔντεκα ὥρες. Ἔτσι μπορούσα νά ἀγοράζω γιά τά Βεδουϊνάκια κανένα σκουφάκι γιά νά μὴν τά καιεῖ ὁ ἥλιος και πέδιλα γιά νά μὴ σκίζονται τά ποδαράκια τους στούς κοφτεροὺς βράχους. Συχνά ἔρχονταν και τοὺς ἔβαζα κερὶ στά σκισμένα πόδια τους. Ὅμως τά παιδιά ἦταν πολλὰ και δέν μπορούσα ν' ἀνταποκριθῶ. Ἔδινα σέ ἕνα, ἔρχόταν ἄλλο. Ἐμένα, Πάτερ, δέν μου ἔδωσες! ἔλεγε. Τότε μου πέρασε ὁ λογιμός. Ἦρθα ἔδῶ γιά νά βοηθῶ τοὺς Βεδουῖνους ἢ γιά νά κάνω προσευχή γιά ὅλο τὸν κόσμο; Ἔτσι ἀποφάσισα νά περιορίσω τό ἐργόχειρο, γιά νά μπορῶ νά προσεύχομαι περισσότερο. Τὴν ἴδια μέρα και ἐνῶ ἕνα γύρο στό ἀσκητήριο εἶχα ζωγραφίσει νεκροκεφαλές στοὺς βράχους γιά νά τίς βλέπουν οἱ προσκυνητές και νά μὴν πλησιάζουν νομίζοντας

ὅτι εἶναι ναρκοπέδιο, ἔρχεται κάποιος και μέ βρίσκει ἔξω ἀπὸ τό ἀσκητήριο και μου λέει: Νά πάρε αὐτές τίς ἑκατό λίρες γιά νά βοηθῆς τά Βεδουϊνάκια και νά μπορεῖς νά προσεύχεσαι! Ἡ θαυμαστὴ αὐτὴ πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἔκανε τὸν Γέροντα νά ἀναλυθεῖ σέ δάκρυα εὐγνωμοσύνης και εὐχαριστίας. Ἡ καρδιά του ἔλιωνε σάν τό κερὶ και μεταχειριζόταν κάθε ἄσκησι μέ μεγαλύτερη ἀνταπόνησι γιά νά ἀνταποκριθεῖ σπὴν ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ. Γράφει στό βιβλίο του ὁ ἀείμνηστος βιογράφος του ἱερομόναχος Ἰσαάκ: «Οὐδέποτε ἀνησυχούσε ἢ ἀπελπιζόταν, ὅσο και ἂν φαίνονταν τά πράγματα δύσκολα και δυστοῖωνα. Τόσο γιά προσωπικά θέματα ἢ τοῦ περιβάλλοντός του, ὅσο και γιά ἐκκλησιαστικά, ἐθνικά και διεθνή. Ἐβλεπε πὴν αὐξανόμενη δράσι και κυριαρχία τοῦ πονηροῦ και τῶν ὀργάνων του, ἀλλὰ γνώριζε και διασάλπιζε ὅτι ἄλλος κρατᾶ τό καλινάρι. Ἀνέφερε χαρακτηριστικά: Ὁ διάβολος ὀργώνει ἀλλὰ ὁ Χριστός σπέρνει. Πίστευε ὅτι ὁ Θεός δέν ἐπιτρέπει νά γίνε κανένα κακό, ἂν δέν πρόκειται ἀπ' αὐτό νά

βγῆ κάποιο καλό ἢ τοῦλάχιστον νά ἐμποδισθῆ ἓνα μεγαλύτερο κακό.

Ἡ ἐλπίδα, τόν συνόδευε σέ ὅλη του τή ζωή καί περισσότερο στίς δυσκολίες. Μέσα στό σκότος καί τήν ὁμίκλη μιλοῦσε γιά ξαστεριά. Ὅλα θά πᾶνε καλά, μέ τήν χάρι τοῦ Θεοῦ ἔλεγε σέ ἀπεγνωσμένες ψυχές. Ὑπάρχει καί Θεός τόν Θεό πού τόν ἔχεις βάλει, εἶπε σέ κάποιον κληρικό πού ἔβλεπε τό μέλλον τῆς Πατρίδος зоφepо. Ἐλεγε: Ἄν δέν εἶχα ἐμπιστοσύνη στόν Θεό, δέν ξέρω τί θά γινόμευ. Ὁ ἄνθρωπος νά ἐνεργῆ μέχρι ἐνός σημείου. Μετά ὁ Θεός. Νά ἔχουμε ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη. Αὐτό δέν ἦταν γιά τόν Γέροντα μιά ἀκαθόριστη ἐλπίδα, ἀλλά χειροπιαστή βεβαιότητα, μαρτυρούμενη μάλιστα μέ ἄπειρα παραδείγματα. Δανείζομαι δυό τρία τέτοια περιστατικά ἀπό τό ἴδιο βιβλίο: «Ὡς στρατιώτης εἶχε ἓνα Εὐαγγέλιο καί τό χάρισε. Ἐπειτα ζητοῦσε νά βρῆ Εὐαγγέλιο, νά διαβάσει τόν λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἐστειλαν στή Μονάδα τους τά Χριστούγεννα 200 δέματα, καί μόνο στό δικό του ὑπῆρχε Εὐαγγέλιο. Στό Στόμιο κάποτε ἔδωσε σέ φτωχό τή φανέλλα πού φοροῦσε καί ἔμεινε μέ τό ζωστικό. Κατεβαίνοντας στήν Κόνιτσα γιά δουλειές, πέρασε ἀπό τό ταχυδρομεῖο. Βρῆκε ἓνα δέμα μέ φανέλλες. Πίστευε ὁ Γέροντας ὅτι: Ἄμα δίνης, σοῦ δίνει καί ὁ Θεός.

Κάποτε βαδίζοντας στόν δρόμο βρῆκε ἓνα ὠραῖο μεγάλο μανιτάρι. Δόξα τῷ Θεῷ εἶπε, στήν ἐπιστροφή θά τό κόψω γιά νά περάσω μέ αὐτό τό βράδυ. Ὅταν ἐπέστρεψε, κάποιο ζωντανό εἶχε φάει τό μισό μανιτάρι. Δίχως νά στενοχωρηθῆ εὐχαρίστησε πάλι τόν Θεό: Δόξα τῷ Θεῷ, τόσο ἔπρεπε νά φάω, σκέφθηκε καί τό πῆρε. Ὅταν τήν ἄλλη μέρα τό πρῶτῃ βγῆκε ἀπό τό καλύβι του, ὄλος ὁ τόπος ἦταν γεμάτος μανιτάρια. Καί πάλι εὐχαρίστησε τόν Θεό. Δόξα τῷ Θεῷ καί γιά τό ἓνα, καί γιά τό μισό καί γιά τά πολλά.

Κάποια χρονιά, διηγήθηκε ὁ Γέροντας, ἴσως τό 1971, ἤμουν ἐπί δεκαπέντε μέρες ἄρρωστος μέ πυρετό, ρίγος, χωρίς σόμπα, μόνος, δέν μπορούσα νά κάνω ἓνα τσαί, οὔτε μπορούσα νά βγῶ ἔξω. Πίστευα ὅτι θά πέθαινα, καί ἔρριξα ἀπάνω μου τό Σχήμα τοῦ παπα-Τύχωνα. Τότε αἰσθάνθηκα τέτοια χάρι! Βρέθηκα ἔξω ἀπό τό κελλί μου μέσα σέ φῶς καί ἔβλεπα μέ ἄλλα μάτια τά πάντα. Ὅλα μιλοῦσαν καί ἔλεγαν ὅτι ὅλα τά ἔκανε ὁ Θεός γιά σένα τόν ἄνθρωπο.

Παρακαλοῦσα τόν Θεό, ὅταν πεθάνω νά εἶμαι μόνος, καί μόνο μ' αὐτή τή σκέψη πλημμύριζα ἀπό χαρά καί ἀγαλλίαση. Ἡ ἀνθρώπινη ἐγκατάλειψη καί ἡ στέρση τῆς ἀνθρώπινης παρηγορίας φέρνει πλούσια τή θεϊκή παρηγορία.

Τί σιγουριά νιώθει τό παιδί στήν ἀγκαλιά τῆς μάνας! Μεγαλύτερη αἰσθάνεται ὁ πιστός στήν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ! ». Ἐλεγε χαριτολογώντας ὁ Γέροντας: «Σήμερα ὁ κόσμος γέμισε ἀσφάλειες-ἀσφάλειες, ἀλλά γιά νά εἶναι ἀπομακρυσμένος

ἀπό τόν Χριστό, νιώθει τή μεγαλύτερη ἀνασφάλεια... Οἱ ἄνθρωποι ζητοῦν κάπου νά ἀκουμπήσουν, ἀπό κάπου νά πιασθοῦν. Καί ἂν δέν ἔχουν πίστη νά ἀκουμπήσουν σ' αὐτήν, ἂν δέν ἐμπιστευθοῦν τόν Θεό, ὥστε νά ἐγκαταλείψουν τελείως τόν ἑαυτό τους σ' Αὐτόν, θά βασανίζονται. Μεγάλη ὑπόθεση ἡ ἐμπιστοσύνη στόν Θεό!».

Πόσο θά ἄλλαζε ἡ ζωή μας, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἂν ὑπολογίζαμε τίς καθημερινές ἐκδηλώσεις τῆς ἀγάπης καί προνοίας τοῦ Θεοῦ, τίς εὐεργετικές καί σωτήριες παρεμβάσεις Του στή ζωή μας! Ἄν καλλιεργούσαμε αὐτή τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ μικροῦ παιδιοῦ! Ἡ καρδιά μας θά ξέφευγε ἀπό τή γκρίνια, τό παράπονο, τήν κακομοιριά. Θά ξεχείλιζε ἀπό εὐγνωμοσύνη καί εὐχαριστία.

Ὁ μακαριστός Γέροντας εἶσι ζούσε. Στή λίγη ὥρα πού ἦσαν μαζί του κάθε τόσο θά τόν ἀκουγες νά ἀναφωνεῖ «Δόξα σοι ὁ Θεός!». Ἦταν ἡ ἀγαπημένη του ἐπαφός. Κατά τόν Γέροντα ἀφετηρία γιά τήν πνευματική ζωή εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη στόν Θεό γιά τήν ἄμετρη ἀγάπη Του καί τίς πολλές εὐεργεσίες στό ἁμαρτωλό πλάσμα Του. Ὅταν μάλιστα ὁ ἄνθρωπος πιάνει ἰά λάθη του, βλέπει τίς ἁμαρτίες του καί τήν ἀχαριστία του ἀπέναντι σ' ἓνα Θεό, στοργικό Πατέρα καί κορηγό ὄλων τῶν ἀγαθῶν, «ἡ καρδιά του ραῖζει» καί δέν ξέρει τί νά κάνει ἀπό διάθεση εὐγνωμοσύνης καί εὐχαριστίας. Τότε δέ λογαριάζει τόν ἑαυτό του, τήν ἀνάπαυση ἢ τόν κόπο του. Δίνει ὅ,τι ἔχει. Δίνει τόν ἑαυτό του γιά νά κρατήσει τόν Ἐνα. Ἡ πείνα γιά τήν αὐθεντική ζωή, ἡ δίψα τοῦ Χριστοῦ τόν κάνει ἐφευρετικό καί ἀποφασισμένο νά πάσχει. Καί τό πάσχειν τοῦ γίνεται γλυκύ μέσα στόν κόπο του. Δοξολογεῖ τόν Θεό γιά ὅλα. Τούς βλέπει ὄλους καλοῦς. Θέλει ὄλοι νά σωθοῦν. Προσεύχεται γιά ὄλους μέ πόνο. Ἡ καρδιά του διαστέλλεται, εὐρύνεται. Ἀγκαλιάζει τούς πάντες. Χωράει τήν κτίση, τά ζῶα, ὄλον τόν κόσμο τοῦ Θεοῦ.

Ὅλα ὅσα ζούσε καί ἔλεγε καί ἔγραφε ὁ Γέροντας τά σφράγιζε ἡ πλουτοποιός ταπεινώση. Ἐβίωνε τό μυστήριο τῆς ταπεινώσεως καί ἀσφάλιζε τόν ἑαυτό του μ' αὐτήν. Αὐτόματα «ὁ νοῦς του γεννοῦσε ἔννοιες καί λόγους ταπεινοῦς». Ὅταν ἦταν στρατιώτης, τοῦ ἀπένειμαν παράσημο ἀνδρείας καί στή θέση του πῆγε καί τό πῆρε ἄλλος. «Καλά ἔκανες» τοῦ εἶπε, «ἐγώ τί νά τό κάνω;». Βλέπετε πόσο αὐθόρμητη ἀντίδραση; Στόλιζε τόν ἑαυτό του μέ χαρακτηρισμούς καθόλου κολακευτικούς ὅπως: κολοκύθι μέ φλούδα καρπουζιοῦ, λειψό, χωριάτη, χαμένο, σκιάχτρο, ἀγράμματο κ.ἄ. Γι' αὐτό ἦταν εὐγνώμων γιά ὅλα. Καί τά λυπηρά, τίς δοκιμασίες, τίς ἀσθένειες, τή στέρση, ὅλα τά δεχόταν ὡς περιποίηση τοῦ καλοῦ Θεοῦ καί δωρεές τῆς ἀγάπης Του. Θεωροῦσε ἀνάξιο τόν ἑαυτό του. Εἶχε βαθειά αὐτογνωσία. Γνώριζε τά μέτρα του. Ἐνωθε τόν ἑαυτό του χειρότερο καί ἀπό τά ζῶα. Τά θαύματα πού ἐνεργούσε διά τῶν προσευχῶν του ὁ Κύριος, οἱ θεϊ-

κές αντιλήψεις αντί να του φέρνουν λογισμούς υπερηφανείας, τόν έσπρωχναν σέ περισσότερη αυτομεμψία και ταπεινώση και σέ σκληρότερους άγώνες. Ή ταπεινώσή του είχε άρχοντιά. Δέν τόν εύχαριστούσαν οί τιμές και οί έπαινοι. Δέν τόν γλύκαινε ή ψεύτικη δόξα. Χαιρόταν να δοξάζονται και να προάγονται οί άλλοι. «Τί να υπερηφανευθώ, όταν ξέρω ποιός είμαι; Και όταν σκεφθώ πόσα κιλά αίμα έκυσε ο Χριστός για μένα, πάει να μου φύγει τό μυαλό» έλεγε. Στενοχωριόταν πού είχε γίνει παντού γνωστός, αν και κάθε άνοιγμά του προς τόν κόσμο τό έκανε κατόπιν πολλής προσευχής και έσωτερικής πληροφορίας. «Ο μεγαλύτερος έχθρός μου είναι τό όνομά μου», έλεγε.

Έκείνο πού κάνει πίν ταπεινώση κατάσταση να πιάνει ή χάρη τό ένοικιστάσιο είναι ή έσωτερική εργασία στόν έαυτό μας. Ή σωστή αυτοκριτική και αυτογνωσία. Ή γνώση του έαυτού μας μάς κρατά χαμηλά και δέν κινδυνεύουμε να πέσουμε. Καλό είναι να άρχίζουμε τόν άγώνα μας από ή γνωριμία του έαυτού μας. Τό μεγαλύτερο θαύμα είναι ή μετάνοια και ή αυτογνωσία. Δέν μπορούμε έδω να μή θυμηθούμε τόν άββά Ίσαάκ: «Ο αισθανθείς των έαυτού άμαρτιών, κρείττων έστί του έγείροντος τούς νεκρούς εν ή έαυτού προσευχή ... Ο άξιωθείς ιδείν έαυτόν, αυτός κρείττων έστί του άξιωθέντος ιδείν τούς Άγγέλους».

«Τί κάνεις εκεί πέρα;» τόν ρώτησε κάποιος. «Ζητώ από τόν Θεό να γνωρίσω τόν έαυτό μου. Άν γνωρίσω τόν έαυτό μου, θαώ μετάνοια. Άν έρθη ή μετάνοια, θαρθεί ή ταπεινώση, μετά ή χάρη. Γι αυτό ζητώ μετάνοια, μετάνοια, μετάνοια. Μετά ο Θεός στέλνει ή χάρη Του».

Μας συμβούλευε: «Τό έγώ να τό σβήσουμε από τά λεξικά και πίν ιδέα πού έκουμε για τόν έαυτό μας να πίν πετάξουμε στα σκουπίδια. Διαφορετικά όλα θα τά έρμηνεύουμε με τό έγώ-λεξικό μας και θ' αυξάνουμε πίν αναισθησία μας. Ταπεινός είναι αυτός πού ξέρει τά μέτρα του. Πού όλα τά καλά τά άποδίδει στόν Θεό. Δέχεται τά χτυπήματα των άλλων παρατηρήσεις, άδικίες, συκοφαντίες κ.λπ. και έτσι διώχνει τά δικά του έξογκώματα, όμορφάινει πνευματικά σαν Άγγελος και χωράει από ή στενή πύλη του Παραδείσου». Μεριμνά του δέν είναι τί λένε οί άνθρωποι, αλλά τί θα πει ο Θεός πίν ήμέρα της Κρίσεως. Ή υπερηφάνεια άνοίγει πίν πόρτα στό ταγκαλάκι. Ή ταπεινώση σπίνει θρόνο στόν Βασιλέα Χριστό και ή γη μεταβάλλεται σέ Παράδεισο. Μαρτυρεί έξυπνάδα ή ταπεινώση, γιατί προφυλάσσει τόν πνευματικό θησαυρό από τά μάτια και τούς έπαίνους των ανθρώπων. Γράφει για τόν όσιο Άρσένιο τόν Καπαδόκη ο Γέροντας: «Προτιμούσε να τόν λένε ιδιότροπο, θυμώδη, τρελλό παρά Άγιο». Αυτή ή ταπεινώση τελικά είναι πού σπρώχνει κάποιους «πολύ γνωστικούς» να ακολουθούν τόν εύλογημένο δρόμο του διά Χριστόν σαλού και να έμπαί-

ζουν ή ματαιότητα του κόσμου.

Θά μπορούσαμε να μιλάμε ως τό πρωί. Άλλά θα καταπαύσουμε τόν λόγο αφού άναφερθούμε σέ ένα ιδιαίτερο γνώρισμα-άρετή του Γέροντος. Στο φιλότιμο. Τί είναι για τόν π. Παΐσιο τό φιλότιμο; Γράφει ο Γέρον Ίσαάκ μεταφέροντας λόγους του Γέροντος. «Φιλότιμο είναι εύλαβικό άπόσταγμα της καλωσύνης, ή λαμπικαρισμένη αγάπη του ταπεινού ανθρώπου. Τότε ή καρδιά του είναι γεμάτη από μεγάλη εύγνωμοσύνη προς τόν Θεό και τούς συνανθρώπους του, και από πνευματική λεπτότητα (εύαισθησία), προσπαθεί να ανταποδώση και πίν παραμικρή καλωσύνη πού του κάνουν οί άλλοι». Και συνεχίζει: «Ο,τι γίνεται πέρα από καθήκον και ύποχρέωση, χωρίς να ζητηθί, από άνιδιοτελή αγάπη, αυτό είναι φιλότιμο. Ο ζωρός και άδιάλειπτος ζήλος για πίν άρετή, για πίν αγιότητα. Ο άγώνας πού έχει σαν άφετηρία ή βαθειά συναίσθηση της άξίας του ανθρώπινου προσώπου και της αγάπης του Θεού στόν άνθρωπο. Της τιμής πού του γίνεται. Ή ενέργεια πού πηγάζει από πίν εύνώμονη καρδιά και παρακινεί στό να μή λυπήσει κανείς τόν Εύεργέτη του. Τό φιλότιμο γίνεται στόν εύνώμονα καλινάρι της ραθυμίας και της ροπής προς πίν άνεση και πίν σέ όλα άνάπαυση. Ταυτόχρονα του γίνεται κίνητρο για πίν άσκηση, πηγή αγάπης προς τόν Θεό και τόν πλησίον. Τόν ξυπνά. Τόν ώθει προς ή θυσία, πίν υπέρβαση του έαυτού του, πίν αυταπάρηση, πίν ταπεινώση».

Ο Γέροντας ήθελε οί άνθρωποι να αγωνίζονται με φιλότιμο πού άσφαλίζει από παντού τόν αγωνιζόμενο. Ο φιλότιμος λογαριάζει με εύγνωμοσύνη βαθειά όλο τό θεϊκό σχέδιο για ή σωτηρία μας. Αναλογίζεται καθημερινά τις πολλές εύεργεσίες του Θεού στό άμαρτωλό και αδύναμο πλάσμα Του και Του άντιπροσφέρει ή μετάνοια, πίν αγάπη, ή λατρεία του. «Αυτό πού θα μάς συγκρατεί από πίν άμαρτία, για να μην πάμε στην κόλαση», γράφει, «καλά θα ήταν να μην είναι ή φωτιά της κολάσεως, πού μάς τρομάζει, αλλά τό πολύ φιλότιμο και ή πολλή αγάπη προς τόν εύεργέτη μας Χριστό. Με λίγα λόγια, από φιλότιμο δέν θα πρέπει να πάμε στην κόλαση, για να μή λυπήσουμε τόν Χριστό». «Αγάπησον Αυτόν, ως κρεωστείς αγαπήσαι Αυτόν και μή διά τά μέλλοντα δίδοσθαι ύπ' Αυτού, άλλ' υπέρ ών ελάβομεν, και διά τόν κόσμον τουτον μόνον, όν έποίησε δι' ήμας» γράφει ο άββάς Ίσαάκ.

Ο φιλότιμος αγωνιστής δέν μπορεί να άγνοήσει τούς άλλους. Δέν μπορεί πίν παραδεισένια χαρά πού ζει ο ίδιος να πίν κραπίσει μόνο για τόν έαυτό του. Προσεύχεται με θερμή για όλους τούς πονεμένους, τούς φυλακισμένους, τούς κεκοιμημένους άδελφούς μας. Ζητάει με πόνο πίν παρηγοριά και ή σωτηρία τους. Κι ο καλός Θεός συγκινείται και στέλνει ή βοήθειά Του άφθονη. «Οί φιλότιμοι», γράφει, «επειδή κινούνται στόν Ουρά-

νιο κῶρο τῆς δοξολογίας, δέχονται μέ χαρά καί τίς δοκιμασίες καί δοξάζουν τόν Θεό καί γι' αὐτές, καί δέχονται συνέχεια τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἀπό ὅλα καί λιώνουν ἐσωτερικά τότε ἀπό εὐγνωμοσύνη στόν Θεό, τήν ὁποία ἐκδηλώνουν μέ κάθε πνευματικό τρόπο» .

Ποιός δέν αισθάνεται ὅτι τά λόγια αὐτά παρουσιάζουν ἀνάγλυφα τόν ἴδιο τόν ἀπλούστατο παπούλη τῆς «Παναγούδας»; Γνώριζε ἀπό τήν πείρα του αὐτό πού γράφει ὁ ἄββας Ἰσαάκ: «Ἡ εὐχαριστία τοῦ λαμβάνοντος ἐρεθίζει τόν διδόντα τοῦ δοῦναι δωρήματα μείζονα τῶν προτέρων» . Ἔλεγε: «Νά κινούμαστε μέ φιλότιμο. Τά φιλότιμα παιδιά προσέχουν, πῶς νά ξεκουράσουν καί νά εὐχαριστήσουν τούς γονεῖς. Νά ἔχετε φιλότιμο καί νά μὴν ἐκμεταλλεύεσθε τήν καλωσύνη τῶν ἄλλων. Ὁ φιλότιμος βομβαρδίζεται ἀπό εὐλογία, ἐνῶ ὁ γκρινιάρης γεννᾷ κακομοιριά. Νά γινόμαστε θυσία. Μιά γυναίκα ἔλεγε: “Ἄφου ὁ Χριστός πικράθηκε καί ἐγώ τόν πίκρανα, δέν θέλω νά ἔχω χαρά”. Καί εἶχε μία χαρά! Ἔλεγε στους ἄλλους νά προσευχηθοῦν νά μὴν ἔχη χαρά, ἀλλά νά πονᾷ γιά τόν Χριστό. Τί φιλότιμο! Καί ὅσο ἔλεγε αὐτά, ἄλλη τόση χαρά καί ἀγαλλίαση εἶχε. Αὐτή βγήκε ἀπό τόν ἑαυτό της. Κι ὁ Γέροντας εἶχε βγεῖ ἀπό τόν ἑαυτό του. Ἡ μεγάλη ἀγάπη του γιά τόν Θεό καί τόν πλησίον δέν τόν ἄφηνε νά ἡσυχάσει. Γιά τόν ἑαυτό του δέν κρατοῦσε οὔτε δυνάμεις, οὔτε χρόνο, οὔτε ἀνάπαυση. Μήπως δέν ἔδινε καί τή ζωή του χάριν τῶν ἄλλων;

Ἡ πνευματική λεβεντιά πού τόν χαρακτήριζε τόν

ἔκανε νά εἶναι σκληρός στόν ἑαυτό του, μέ ἀνδρισμό καί θάρρος. Ἔλεγε: «Κάναμε πολύ σκληρή δουλειά στόν τόρνο ὅλη τήν ἡμέρα. Τό βράδυ πήγαινα στό Ἄρχονταρῖκι καί βοηθοῦσα μέχρι τίς 10 ἢ 11 ἡ ὄρα. Δέν μοῦ ἔμενε χρόνος οὔτε γιά πνευματικά. Γι' αὐτό σπῖ συνέχεια, ὅταν πήγαινα στό κελλί μου, δέν κοιμόμουν, μόνο ἔβαζα ἓνα τέταρτο τά πόδια ψηλά γιά νά ξεκουραστοῦν λίγο καί νά κατέβη τό αἷμα πού μαζευόταν ἀπό τήν πολυῶρη ὀρθοστασία. Μετά στεκόμουν ὀρθιος σέ μία λεκάνη μέ νερό, γιά νά μὴ μέ παίρνη ὁ ὕπνος, καί ἔκανα τά κομποσκοίνια. Κοιμόμουν μισή μέχρι μία ὥρα καί μετὰ πήγαινα σπῖν ἀκολουθία γιά νά διαβάσω τό Μεσουκτικό. Καί ἐπειδή εἶχα τόν λογισμό, μήπως δέν θά κατάφερα ἀργότερα νά κάνω τά καθήκοντα τοῦ μεγαλοσχήμου, ζήτησα εὐλογία ἀπό τόν Ἠγούμενο καί μοῦ ἔδωσε νά κάνω τόν κανόνα τοῦ μεγαλοσχήμου ἀπό δόκιμος».

Καί ἦταν ἀκόμη ἀρχάριος! Μέ τόν φιλότιμο αὐτόν ἀγῶνα ἡ ἀγάπη γιά τόν Θεό γιγαντώνεται. Βαθαίνει. Κι ὅταν ὁ ἄνθρωπος δώσει ὅλη του τήν ἀγάπη στόν Θεό, δέχεται καί ὅλη τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Καί ἀπό τόν Θεό δίνεται στους ἀνθρώπους μέ μία ἀγάπη πνευματική, χωρίς κοσμικές τοξίνες. Ἡ ἀγάπη αὐτή «κρύβει μέσα της τόν μεγαλύτερο ἀνδρισμό» γράφει ὁ Γέροντας. Ὡθεῖ τόν ἄνθρωπο νά μπαίνει σπῖ θέση τοῦ ἄλλου, νά θυσιάζεται γι' αὐτόν, νά καταφρονεῖ καί τή σωματική του ὑγεία ἀκόμη, γιά νά ἀναπαύσει τόν πλησίον πού εἶναι ὁ Χριστός. Καί τή ζωή του θυσιάζει γιά τούς

ἄλλους κι ἔτσι μιμεῖται τόν Χριστό. Ἔναν τέτοιον ἄνθρωπο κι ὁ θάνατος τόν τρέμει.

Γράφει ὁ Γέροντας: «Ἄνωτερη ἀγάπη ἔχει ὁ ἄνθρωπος πού σπκώνει ταπεινά τό σφάλμα τοῦ συναθρώπου του». Καί ἄλλοῦ. «Αὐτοί πού ἔχουν μεγάλη ἀγάπη καί ταπεινώση συμμαζεύουν τό ταλαίπωρο ἄδικο» καί φανερώνουν ἔμπρακτα ὅτι πιστεύουν στόν Θεό Πατέρα καί ἀπό Αὐτόν περιμένουν τή δικαίωση. «Δέν ὑπάρχει γλυκύτερο πράγμα», ἔλεγε, «ἀπό τό νά δέχεσαι ἀδικία, σκυφανία. Δέχεσαι τόν ἀδικημένο Ἰησοῦ. Ὅταν δέν τή δέχεσαι, διώχνεις τόν Ἄδικημένο ἀπό μέσα σου».

Αὐτή ἡ θερμή ἀγάπη τρέφει ψυχή καί σῶμα καί συχνά «θεραπεύει ἀγιάτρευτες ἀρρώστιες χωρίς φάρμακα». Αὐτή κάνει τόν ἄνθρωπο «καί βουβός νά εἶναι» ἱκανό νά συνεννοεῖται «μέ ὅλα τά δισεκατομμύρια τῶν λαῶν καί μέ τήν κάθε ἡλικία τῶν ἀνθρώπων. Ἔχει τή δύναμη τοῦ Χριστοῦ καί ἀλλοιώνει ψυχές βαρβάρων». Μεταβάλλει σέ ἄρνια τά ἄγρια θηρία. Ἡ ἀκριβή, καθώς τήν ὀνομάζει ὁ Γέροντας, ἀγάπη ὀδηγεῖ τόν φιλότιμο ἄνθρωπο σέ τέτοια αὐταπάρνηση, ὥστε καί τόν Παράδεισο νά θυσιάσει, ἂν γέμιζε καί δέ κωροῦσε ἄλλους. Φτάνει μόνο νά μή λυπηθεῖ ὁ Χριστός. Πλημμυρίζει τόν κάτοκό της μέ τόσο κραταιά θεϊκή παρηγοριά, ὥστε νά παρακαλεῖ τόν Θεό μ' αὐτά τά λόγια: «Θεέ μου, ἡ ἀγάπη Σου

δέν ὑποφέρεται, διότι εἶναι πολλή καί στή μικρή μου καρδιά δέν κωραεῖ» .

Ἔτσι ζοῦν πίν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ οἱ Ἅγιοι. Πληγωμένες ἀπό τόν θεῖο ἔρωτα καρδιές. Ὀλοκληρωτικά ἀφιερωμένοι στόν Χριστό. Ἀηδόνια κρυμμένα στίς λαγκαδιές πού σκορποῦν ἀγαλλίαση στίς ψυχές «δοξολογώντας τόν Δημιουργό τοῦ κόσμου μέρα-νύχτα». Ἀσυγκράτητοι ὑμνητές τῆς δόξας τοῦ Θεοῦ. Ἐνα ἀέναιο φτερούγισμα. Ἀνύστακτοι ἀσυρματιστές. Σιωπηλοὶ κήρυκες τῆς εὐαγγελικῆς ἀλήθειας. Ἐλεύθεροι. Μεταμορφωμένοι. Μεγάλα ἀστέρια πού δίνουν τήν ἐντύπωση ὅτι εἶναι «ἀναμμένα κανηπλάκια μέ ταπεινό φῶς». Ἄξιοι τῶν Μακαρισμῶν. Ἄλας καί φῶς γιά τόν ταλαίπωρο κόσμο μας. Φλογερή μαρτυρία τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. «Καύχημα τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας» .

Στόν οὐρανό τώρα ὁ ἀείμνηστος Γέροντας, ὅπου παράσια δέν ὑπάρχουν καί ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ καταυγάει τά πάντα, στέλνει σήματα, ἱκεσίες θερμές πρὸς τόν Σωτήρα Χριστό γιά ὅλη τήν Ἐκκλησία, γιά ὅλο τόν ταλαίπωρο κόσμο μας. Λαχταρᾶ νά ζητήσουμε ὅλοι τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ καί τή δικαιοσύνη Του, γιά νά δοῦμε ὅλοι ἐπιτέλους τά ἔργα μας ἐλεύθερα ἀπό τόν Ἄδη τῆς ματαιότητας καί τοῦ ἐγωισμοῦ, μεταμορφωμένα καί λάμποντα. Καί ζητάει γιά ὅλους τόν «γλυκό Παράδεισο».

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΑΣ ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2005

Ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος:

*“Ὁπου ἂν φανῆ ὁ ἐπίσκοπος, ἐκεῖ τό πλῆθος ἔστω·
ὡσπερ ὅπου ἂν ᾖ Χριστός Ἰησοῦς, ἐκεῖ ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία”*

➤ **Παρασκευή 1/7:** Ἐπισκέφθηκε τόν Κατασκηνωτικό κῶρο στό Σαΐττά ὅπου μίλησε στά παιδιά. Τό ἀπόγευμα παρέστη στήν τελετή λήξης τῶν μαθημάτων τῆς American Academy.

➤ **Σάββατο 2/7:** Ἐπισκέφθηκε τόν Κατασκηνωτικό κῶρο στό Σαΐττά ὅπου δέχθηκε διάφορα πρόσωπα καί τό ἀπόγευμα παρέστη καί μίλησε στή γιορτή τῆς κατασκίνωσης τήν ὁποία παρακολούθησαν καί οἱ γονεῖς τῶν κατασκηνωτῶν.

α ➤ **Κυριακή 3/7:** Λειτουργῆσε στήν κοινότητα τῶν Καπέδων στήν ἐπαρχία Λευκωσίας καί προέστη Ἐθνικοῦ Μνημοσύνου.

➤ **Δευτέρα 4/7:** Μετέβη στήν Ι.Μ. Τιμίου Προδρόμου Μέσα Ποταμοῦ. Τό βράδυ λειτουργῆσε κατά τήν ἀγρυπνία τοῦ ὁσίου πατρός ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου στήν Ι.Μ. Παναγίας Μακαρῶ.

➤ **Τρίτη 5/7:** Μετέβη στήν Ι.Μ. Ἁγίου Ἡρακλειδίου ὅπου δέχθηκε τίς μοναχές στό μυστήριο τῆς ἐξομολογήσεως. Τό ἀπόγευμα παρέστη καί μίλησε μέ θέμα: “Πῶς ἀναπτύσσεται μιᾶ ἀρμονική σχέση ἀνάμεσα στό ἀνδρόγυνο”, σέ ἐκδήλωση τῆς τοπικῆς ἐπιτροπῆς Πολυτέκνων ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Δημάρχου Λατσίῶν.

➤ **Τετάρτη 6/7:** Δέχθηκε πιστούς στό μυστήριο τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως.

➤ **Πέμπτη 7/7:** Τό πρωῒ ἔδωσε τήν καθιερωμένη δημοσιογραφική διάσκεψη γιά τά οικονομικά τῆς Μητροπόλεως μας. Τό ἀπόγευμα δέχθηκε διάφορα πρόσωπα.

➤ **Παρασκευή 8/7- 15/7:** Συνόδευσε τήν προσκυνηματική ἐκδρομή πού ὀργάνωσε ἡ Μητρόπολή μας στά Ἑλληνικά νησιά. Οἱ ἐκδρομές αὐτές πού πραγματοποιοῦνται ἀπό τή Μητρόπολή μας ἔχουν σκοπό τήν πνευματική ὠφέλεια καί ξεκούραση τῶν πιστῶν πού παίρνουν μέρος σ' αὐτές. Στό πλοῖο ἔχουν τήν εὐκαιρία νά ἔρχονται σέ ἐπικοινωνία μέ τόν ποιμενάρχη μας, νά μέτεχουν σέ διάφορες συζητήσεις γιά πνευματικά θέματα καί νά παρακολουθοῦν πνευματικές ὁμιλίες τοῦ γέροντά μας. Κάθε πρωῒ τελεῖται ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου, τό βράδυ τό Ἀπόδειπνο καί γενικά μπορούμε νά πούμε ὅτι τό πλοῖο μετατρέπεται σέ ἕνα κῶρο πού ὑμνεῖται καί δοξολογεῖται τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Φέτος ὁ προορισμός ἦταν τό Καστελόριζο, ὁ Ἅγιος Νεκτᾶριος Αἰγίνης καί ἄλλα προσκηνύματα τῆς νήσου, ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας στήν Πάτρα, ἡ πανέμορφη Ζάκυνθος ὅπου προσκύνησαν τό ἄφθαρτο σκῆνωμα τοῦ

Ἁγίου Διονυσίου, ἡ Καλαμάτα μέ τά ξακουστά της προσκηνύματα, ἡ Ἀμοργός μέ ἀποκορύφωμα τήν Ι.Μ. Παναγίας Χοροβιώτισσας. Στά περισσότερα ἀπό τά προσκηνύματα αὐτά ἐτελεῖτο ἡ Θεία

Λειτουργία. Οἱ οἰκεῖοι ἐπίσκοποι ἐπεφύλασαν στόν Μητροπολίτη μας καί στους προσκυνητές θερμή ὑποδοχή καί φιλοξενία. Ὁ Μητροπολίτης μας καθώς καί ὄλοι οἱ πιστοί εἶχαν τή μεγάλη εὐλογία καί τιμή νά τοῦς ἐπισκεφθεῖ στό πλοῖο ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος μέ πατρική ἀγάπη μίλησε καί εὐλόγησε ὄλους τοῦς

προσκυνητές. Ἀντάλλαξαν ἀναμνηστικά δῶρα μέ τόν Μητροπολίτη μας. Πραγματικά ἡ παρουσία του ἐνδυνάμωσε τοῦς πιστούς καί τοῦς τροφοδόπησε μέ πολλά πνευματικά ἐφόδια.

➤ **Σάββατο 16/7:** Ἐπισκέφθηκε τόν κατα-

σκηνωτικό χώρο στο Σαϊττά και τό απόγευμα χοροστάτησε κατά τόν έσπερινό τής Ἁγίας Μαρίας στήν πανηγυρίζουσα κοινότητα τοῦ Καλοῦ Χωριοῦ Λεμεσοῦ.

☩ **Κυριακή 17/7:** Λειτουργήσῃ καί κήρυξε τόν θεῖο λόγο στόν πανηγυρίζοντα ναό Ἁγίας Μαρίας στήν κοινότητα Κυπερούντας. Τό μεσημέρι παρέστη στό γεῦμα ἀποδήμων τής ἰδίας κοινότητας. Τό βράδυ τίμησε μέ τήν παρουσία του στό πολιτιστικό κέντρο τής κοινότητας Πελενδρίου, τήν παρουσίαση σχετικοῦ βιβλίου μέ τίς ἀρχαίες ἐκκλησίες καί τά μνημεῖα τής κοινότητας.

☩ **Δευτέρα 18/7:** Μετέβη στίς ἐργασίες τής Ἱερᾶς Συνόδου στήν Ἀρχιεπισκοπή Κύπρου. Τό απόγευμα δέχθηκε διάφορες ἐπιτροπές καί πρόσωπα. Ἀκολουθῶς παρέστη σέ ἐκδήλωση πού ὀργάνωσε ὁ Παγκύπριος Σύνδεσμος Δημοκρατικῶν Ἀντιστασιακῶν στό χώρο τοῦ μνημείου τῶν πεσόντων ἀντιστασιακῶν, ὅπου μίλησε ὁ Πρόεδρος τής Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κ. Δημήτρης Χριστόφιας.

☩ **Τρίτη 19/7:** Τέλεσε τό πρῶτῃ ἁγιασμό στό

στρατόπεδο νεοσυλλέκτων στό Κ.Ε.Ν. Λεμεσοῦ καί ἔδωσε ὡς εὐλογία σ' αὐτούς φάκελλο μέ διάφορα ἔντυπα πνευματικοῦ περιεχομένου. Ἀκολουθῶς τέλεσε τόν ἁγιασμό στόν Κατασκηνωτικό χώρο τής Μητροπόλεως μας τής νέας κατασκηνωτικῆς περιόδου. Τό απόγευμα χοροστάτησε κατά τόν ἔσπερινό τοῦ Προφήτη Ἡλία στόν Ποταμό Γερμασόγειας.

☩ **Τετάρτη 20/7:** Μετέβη στήν Ι.Μ. Ἁγίου Ἡρακλειδίου καί τό βράδυ διανυκτέρευσε στήν κατασκίνωση.

☩ **Πέμπτη 21/7:** Μετέβη στήν Ι.Μ. Παναγίας Τρικουκιάς ὅπου δέχθηκε τίς μοναχές στό μυστήριο τής Ἱερᾶς ἐξομολογήσεως.

☩ **Παρασκευή 22/7:** Μετέβη στήν Ι.Μ. Παναγίας Ἀμιροῦς ὅπου δέχθηκε τίς μοναχές στό μυστήριο τής Ἱερᾶς ἐξομολογήσεως. Τό απόγευμα παρέστη καί χαιρέτησε ἐκδήλωση κατά τῶν Ναρκωτικῶν πού πραγματοποιήθηκε στόν χώρο τοῦ

Διοικητηρίου Λεμεσοῦ. Τό βράδυ τέλεσε τά ἐγκαίνια τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁρχαγγέλου Γαβριήλ στόν Κατασκηνωτικό χώρο τής Μητροπόλεως

μας.

☩ **Σάββατο 23/7:** Δέχθηκε πιστούς στό μυστήριο τής Ἱερᾶς ἐξομολογήσεως.

☩ **Κυριακή 24/7:** Τέλεσε τί Θεία Λειτουργία καί κήρυξε τόν θεῖο λόγο στόν ἱερό ναό Ἁγίου Γεωργίου τής κοινότητας Συλίκου καί προέστη Ἐθνικοῦ Μνημοσύνου. Τό απόγευμα παρέστη καί μίλησε στή γιορτή τής κατασκίνωσης τήν ὅποια παρακολούθησαν καί οἱ γονεῖς τῶν κατασκηνωτῶν. Τό βράδυ μετέβη στήν Ι.Μ. Τιμίου Προδρόμου Μέσα Ποταμοῦ ὅπου τελέστηκε ἀγρυπνία μέ τήν εὐκαιρία τής κοιμήσεως τῶν Ἁγίων Θεοπατόρων Ἰωακείμ καί Ἄννης.

☩ **Δευτέρα 25/7:** Τό απόγευμα τέλεσε τόν ἔσπερινό τής Ἁγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Παρασκευῆς στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό τής στήν κοινότητα Γερμασόγειας.

☩ **Τρίτη 26/7:** Τέλεσε τί Θεία Λειτουργία καί κήρυξε τόν θεῖο λόγο στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Παρασκευῆς στήν κοινότητα Ἐπισκοπῆς. Ἀκολουθῶς δέχθηκε στά γραφεῖα τής Μητροπόλης διάφορες ἐπιτροπές. Τό απόγευμα χοροστάτησε κατά τόν ἔσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Παντελεήμονος στήν κοινότητα Κυβίδων.

☩ **Τετάρτη 27/7:** Χοροστάτησε σέ ἔσπερινό στήν Ι.Μ. Τιμίου Σταυροῦ τής κοινότητας Κουκάς καί ἀκολουθῶς παρέστη σέ ἑορταστική συγκέντρωση τής κοινότητας.

☩ **Πέμπτη 28/7:** Μετέβη στόν κατασκηνωτικό χώρο τής Μητροπόλεως μας.

☩ **Παρασκευή 29/7:** Τό βράδυ τέλεσε τά ἐγκαίνια τοῦ παρεκκλησίου Ἁγίου Παντελεήμονος στήν κοινότητα Ἁγίου Γεωργίου Συλίκου.

☩ **Σάββατο 30/7:** Μετέβη στόν κατασκηνωτικό χώρο τής Μητροπόλεως μας.

☩ **Κυριακή 31/7:** Λειτουργήσῃ κατά τό Συνοδικό Συλλεΐτουργο πού πραγματοποιήθηκε στήν

Ι.Μ. Παναγίας τοῦ Κόκκου, ὅπου καί τελέστηκε τὸ Μνημόσυνο τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Ἐθνάρχου Μακαρίου Γ΄.

➤ **Δευτέρα 1/8 - 5/8:** Μετέβη στὸ Ἅγιον Ὅρος κατόπιν προσκλήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας γιὰ νὰ προεξάρχη τῆς πανηγύρεως τῆς Μονῆς μέ τὴν εὐκαιρία τῆς μνήμης τῆς Ἁγίας ἐνδόξου Μυροφόρου καὶ Ἰσαποστόλου Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς. Ὅπως εἶναι γνωστὸ στὴν Ι.Μ. Σιμωνόπετρας φυλλάσσεται μέρος τοῦ λειψάνου τῆς ἁγίας. Κατὰ τὴν παραμονή του στὸ Ἅγιον Ὅρος ὁ Μητροπολίτης μας εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπισκεφθεῖ καὶ ἄλλες μονές.

➤ **Παρασκευή 5/8:** Τὸ ἀπόγευμα τέλεσε τὸν ἑσπερινὸ στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναὸ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος στὴν κοινότητα Λιμνατίου.

➤ **Σάββατο 6/8:** Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία καὶ κήρυξε τὸν θεῖο λόγο στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναὸ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος τῆς κοινότητας Σανίδας.

➤ **Κυριακή 7/8:** Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία καὶ κήρυξε τὸν θεῖο λόγο στὸν ἱερό ναὸ Παναγίας Ἀγροῦ.

Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κατὰ τὴν ὑπόλοιπη περίοδο τοῦ Αὐγούστου διέθεσε ἀρκετὸ ἀπὸ τὸ χρόνο του ἐπισκεπτόμενος καὶ παραμένοντας στὴν κατασκήνωση τῆς Μητροπόλεώς μας ὅπου εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ μιλήσει στοὺς κατασκηνωτές, νὰ ἐπικοινωνήσει μαζί τους καὶ νὰ δεχθεῖ πολλοὺς ἀπ' αὐτοὺς στὸ μυστήριό τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως.

Ἡ κατασκήνωσή μας φέτος λειτούργησε ἀπὸ τῆς 27 Ἰουνίου μέχρι 4 Σεπτεμβρίου καὶ φιλοξένησε ἑκατοντάδες παιδιά τῶν Κατηχητικῶν Συνάξεων τὰ ὁποῖα χωρίστηκαν σὲ 7 κατασκηνωτικές περιόδους, ἢ καθε μίᾳ ἀπὸ τῆς ὁποῖες ἀριθμοῦσε 130-150 παιδιά. Φιλοξένησε ἐπίσης τὴν κατασκήνωση

τῆς Κοινότητας Νέων καὶ 2 τριήμερα τῶν Ὁρθόδοξων Ἐνοριακῶν Συνδέσμων Γυναικῶν τῆς Μητροπόλεώς μας. Ὑπεύθυνη τῶν κατασκηνωτικῶν περιόδων τῶν κοριτσιῶν ἦταν ἡ φιλόλογος δ.

Μαργαρίτα Κωσιτῆ, ὑπεύθυνοι τῶν κατασκηνωτικῶν περιόδων τῶν ἀγοριῶν ὁ Πρωτ. Νικόλαος Λυμπουρίδης καὶ ὁ θεολόγος κ. Χαράλαμπος Παπαστεφάνου, τῆς Κοινότητας Νέων ἡ θεολόγος δ. Θεοδοσία Κωνσταντινίδου καὶ τῶν Τριημέρων τῶν Κυριῶν ἡ θεολόγος κ. Νίτσα Μουκταραῦδη καὶ ἡ φιλόλογος Β.Δ. πρεσβυτέρα Κυριακή Μιχαηλίδου.

Ἡ πνευματικὴ ὠφέλεια ἡ ὁποία προκύπτει γιὰ ὄσους ὁ Θεὸς εὐλογεῖ καὶ μετέχουν στὴν κατασκήνωση εἶναι πολὺ μεγάλη. Ἰδιαίτερα γιὰ τὰ παιδιά ἀποτελεῖ ἐφόδιο γιὰ τὴ διαμόρφωση τοῦ χαρακτήρα καὶ τῆς προσωπικότητάς τους. Ἡ συχνὴ παρουσία καὶ ἡ πνευματικὴ καθοδήγηση τοῦ Μητροπολίτη μας σὲ ὅλες τῆς περιόδους τῆς κατασκήνωσης ἀποτελεῖ ἰδιαίτερη πνευματικὴ εὐκαιρία γιὰ τοὺς κατασκηνωτές καὶ καταδεικνύει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀγάπη τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Πανιερωτάτου προσωπικά γιὰ τοὺς νέους μας οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὴν ἐλπίδα γιὰ ἓνα καλύτερο αὔριο.

➤ **Κυριακή 14/8:** Λειτουργῆσε καὶ κήρυξε τὸ θεῖο λόγο στὸν ἱερό ναὸ Ἁγίου Γεωργίου τῆς κοινότητας Μανδριῶν. Τὸ ἀπόγευμα χοροστάτησε κατὰ τὸν ἑσπερινὸ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναὸ Παναγίας Πύργου.

➤ **Δευτέρα 15/8:** Λειτουργῆσε καὶ κήρυξε τὸν θεῖο λόγο κατὰ τὴ μεγάλη ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στὸν ἱερό ναὸ Παναγίας Χρυσάιφυλιώτισσας ὅπου καὶ χειροθέτησε τὸν πρεσβύτερο Ἰωάννη Κᾶν σὲ πνευματικὸ.

➤ **Τρίτη 16/8 - 20/8:** Παρέμεινε στὸν κατασκηνωτικὸ κῶρο καὶ ἀφιέρωσε ἀρκετές ὥρες μέ τοὺς κατασκηνωτές, τοὺς ὁμαδάρχες καὶ στὸ μυστήριό τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως. Τὴν Τρίτη 16/8 μέ πρωτοβουλία τοῦ ποιμενάρχου μας τελέστηκε στὸν Μητροπολιτικὸ ναὸ Παναγίας Παντανάσσης ἐπιμνημόσυνο δέσπῃ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ἀδικοκαμένων ἀδελφῶν μας κατὰ τὸ τραγικὸ ἀεροπορικὸ δυστύχημα τῆς 14ης Αὐγούστου. Στὸ μνημόσυνο μαζί μέ τὸν Μητροπολίτη μας ἔλαβε μέρος καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Πράγας κ.κ. Χριστοφόρος, ὁ ὁποῖος φιλοξενήθηκε στὴ Μητρόπολή μας μέ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐπισκέψεώς του στὴν πόλη μας γιὰ προσκύνημα. Στὸ

μνημόσυνο παρέστησαν οι αρχές της πόλεως, άλλοι επίσημοι και πλήθος κόσμου. Επίσης ο Μητροπολίτης μας εις ένδειξη αγάπης και συμπαράστασης στις οικογένειες των θυμάτων επισκέ-

φθηκε τά σπίτια τους, παρηγόρησε τους οικείους τους, τους άπνύθουε την παιρική αγάπη του και της Έκκλησίας μας και τους ευχίθηκε την από Θεού δύναμη και ύπομονή ώστε να μπορέσουν να αντιμετώπισουν ή δοκιμασία τους αυτή.

➤ **Σάββατο 20/8:** Λειτουργήσε στην ιερά γυναικεία μονή Παναγίας Τρικουκιωτίσσης όπου κατά ή διάρκεια της Θείας Λειτουργίας χειροθέτησε σε Πρωτοπρεσβύτερο τον πατέρα Νικόλαο Χριστοδούλου. Τό άπόγευμα δέχθηκε ομάδα προσκυνητών αδελφών μας από την Έλλάδα τους όποιους συνόδευε ό Πανοσιολογιότατος Καθηγούμενος της ιεράς μονής Άγίου Άρσενίου Χαλκιδικής, Γέροντας Θεόκλητος.

➤ **Κυριακή 21/8:** Λειτουργήσε στον ιερό ναό Παναγίας Πλατρών. Τό βράδυ διανυκτέρευσε ούιν ιερά μονή Μαχαιρά.

➤ **Δευτέρα 22/8:** Έπισκέφθηκε την ιερά μονή

Άγίου Άρακλειδίου όπου δέχθηκε τίς μοναχές στο μυστήριο της ιεράς έξομολογήσεως. Τό άπόγευμα προήδρευσε συνεδρίας της θεραπευτικής κοινότητας Άγίας Σκέπης.

➤ **Τρίτη 23/8:** Δέχθηκε επίτροπές στα γραφεία της Μητροπόλεως μας.

➤ **Τετάρτη 24/8:** Παρέστη και μίλησε στην γιορτή που όργάνωσαν οι κατασκηνωτές στην κατασκηνώσή μας στην όποία παρευρέθηκαν και οι γονείς των κατασκηνωτών.

➤ **Πέμπτη 25/8:** Παρέστη σε δείπνο στο άρχονταρίκι της Μητροπόλεως μας που διοργάνωσε ή Κοινότητα Νέων ως μετακατασκηνωτική ευκαιρία συναντίσεως όσων έλαβαν μέρος στο κατασκηνωτικό πενήήμερο των νέων στο Σαϊττά.

➤ **Παρασκευή 26/8:** Χοροστάτησε και λειτούργησε σε άγρυπνία στην ιερά μονή Παναγίας Μαχαιρά.

➤ **Σάββατο 27/8:** Έπισκέφθηκε την κατασκηνωση όπου την περίοδο αυτή πραγματοποιήθηκε τό πρώτο τρίήμερο των κυριών των Όρθοδόξων Συνδέσμων Γυναικών, των Φιλοπτώχων αδελφοπίτων και γενικά όσων βοηθούν στο ποιμαντικό έργο της Μητροπόλεως μας.

➤ **Κυριακή 28/8:** Λειτούργησε στον ιερό ναό Άγίου Χαραλάμπους στην κοινότητα Δένειας και προσέστη έθνικο ύμνημο. Τό άπόγευμα χοροστάτησε στον πανηγυρίζοντα ιερό ναό Τιμίου Προδρόμου στην κοινότητα Έρήμης.

➤ **Δευτέρα 29/8:** Χοροστάτησε στον πανηγυρίζοντα ιερό ναό Άγίου Άλεξάνδρου στα Πυργά Λάρνακος. Όπως είναι γνωστό ό ιερός αυτός ναός άνηγέρθη εις μνήμη των άγνωσμένων αδελφών μας.

➤ **Τρίτη 30/8:** Χοροστάτησε στον πανηγυρίζοντα ιερό ναό Άγίας Ζώνης στην κοινότητα Άπαισιās.

➤ **Τετάρτη 31/8:** Λειτούργησε και κήρυξε τον θείο λόγο στον πανηγυρίζοντα ιερό ναό Άγίας Ζώνης Λεμεσού. Κατά ή διάρκεια της θείας λειτουργίας χειροτόνησε σε διάκονο τον Ευάγορα Ευαγγέλου.

